

*ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.*

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

Приета с Решение № от г. на Общински съвет - Първомай

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ	2
СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ	3
СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ	4
СПИСЪК НА КАРТИТЕ	5
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ	5
ВЪВЕДЕНИЕ	7
1. Обхват на програмата	7
2. Правно основание за разработване на програмата	9
3. Принципи на програмата	11
4. Цели на програмата	14
I. ОПРЕДЕЛЯНЕ И ВЪВЛИЧАНЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ	16
II. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА	17
1. Географско положение, териториално-административни характеристики	17
2. Природо-географски характеристики	19
2.1. Релеф	19
2.2. Геоложки строеж	20
2.3. Климат	21
2.4. Почви	22
2.5. Водни и геотермални ресурси	23
2.6. Защитени територии	25
3. Социално-демографски характеристики	26
3.1. Динамика на населението	26
3.2. Разпределение на населението по възрастов и полов признак	28
3.3. Възпроизводство на населението	30
3.4. Механично движение на населението	34
3.5. Средногодишна продължителност на живота на населението на област Пловдив. Прогноза за населението на област Пловдив и община Първомай в средносрочен и дългосрочен аспект	36
3.6. Доходи, заетост и безработица в община Първомай	36
4. Икономически характеристики	40
4.1 Състояние на основните икономически сектори	40
5. Състояние на инфраструктурата	47

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

5.1	Водоснабдяване и канализация	47
5.2	Електроенергийна инфраструктура.....	49
5.3	Газоснабдяване.....	49
5.4	Транспортна инфраструктура и комуникации.....	50
6.	Анализ на компонентите на околната среда.....	50
6.1.	Въздух.....	51
6.2.	Води	51
6.3.	Земи и почви	54
6.4.	Биоразнообразие	55
7.	Анализ по фактори на въздействие	57
7.1.	Отпадъци.....	57
7.2.	Шум.....	61
7.3.	Радиационен контрол.....	61
7.4.	Зелена система.....	61
8.	Администриране и публичност на дейностите по опазване на околната среда....	63
9.	Финансиране на дейностите по опазване на околната среда.....	63
III.	SWOT АНАЛИЗ	65
IV.	ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНАТА.....	69
V.	ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА.....	69
1.	Генерална стратегическа цел на програмата	69
2.	Приоритети, специфични стратегически цели на програмата и алтернативи за постигането им.....	69
VI.	ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ	71
VII.	СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	78
VIII.	ПРИЛОЖЕНИЯ.....	79

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица 1.	Температурен баланс на община Първомай	21
Таблица 2.	Брой на населението на община Първомай по населени места 2011-2016 г. (към 31.12. на съответната година).....	27
Таблица 3.	Възрастова структура на населението на община Първомай за периода 2011-2016 г.	29

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

Таблица 4.	Естествено движение на населението по области, общини и пол за периода 2011-2016 г.	31
Таблица 5.	Механично движение на населението в община Първомай за периода 2011-2016 г.	35
Таблица 6.	Средна продължителност на живота на населението за област Пловдив по пол за периода 2011-2017 г.	35
Таблица 7.	Прогноза за населението на област Пловдив за периода 2015-2070 г.	35
Таблица 8.	Прогноза за населението на община Първомай за периода 2016-2035 г. (брой)	36
Таблица 9.	Средногодишен доход на лице от домакинство за периода 2013-2016 г. в лв.	37
Таблица 10.	Заети лица в община Първомай за периода 2014-2016 г. (брой)	37
Таблица 11.	Безработица в община Първомай за периода 2014-2017 г.	39
Таблица 12.	Безработица в община Първомай за 2016 г.	40
Таблица 13.	Нетни приходи от продажби и ДМА в община Първомай за периода 2014-2016 г. (хил. лв.)	41
Таблица 14.	Средна брутна годишна работна заплата в община Първомай за периода 2014-2016 г. (хил. лв.)	43
Таблица 15.	Размер и структура на земеделските площи в община Първомай за периода 2014-2017 г.	43
Таблица 16.	Брой на селскостопанските животни в община Първомай за 2015 г.	44
Таблица 17.	Места за настаняване, легла и нощувки в община Първомай за периода 2011-2016 г.	45
Таблица 18.	Финансова информация за дейностите по опазване на околната среда на община Първомай за периода 2014-2017 г.	64
Таблица 19.	План за действие на ПООС Първомай 2018-2020 г.	71

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ

Фигура 1.	Разпределение на групите заинтересованите страни, взели участие в анкетното проучване, проведено през м. март 2018 г. по групи	16
Фигура 2.	Температурен баланс в община Първомай (градуси)	21
Фигура 3.	Количество валежи в община Първомай по месеци (мм.)	22
Фигура 4.	Население на община Първомай 2001-2016 г. (брой)	26
Фигура 5.	Брой на населението на община Първомай по населени места 2011-2016 г. (към 31.12. на съответната година)	28

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

- Фигура 6. Коефициент на раждаемост на национално, регионално, областно и общинско ниво за 2016 г. (%)..... 32
- Фигура 7. Коефициент на смъртност на национално, регионално, областно и общинско ниво за 2016 г. (%)..... 33

СПИСЪК НА КАРТИТЕ

- Карта 1. Географско положение на община Първомай..... 19
- Карта 2. Релеф на България (надморска височина в м)..... 20
- Карта 3. Водни ресурси на територията на община Първомай 24

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АИС	Автоматична измервателна станция
БО	Битови отпадъци
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадъчни води
ДФЗ	Държавен фонд Земеделие
ЕО	Екологична оценка
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЗ	Защитена зона
ЗЛР	Закон за лечебните растения
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройството на територията
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
ИУГ	Излезли от употреба гуми
КАВ	Качество на атмосферния въздух
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРО	Масово разпространени отпадъци
НАСЕМ	Национална автоматизирана система за екологичен мониторинг
НЕМ	Национална екологична мрежа
НДЕФ	Национален доверителен еко фонд
НПРБ	Национална програма за развитие: България 2020
НПУДО	Национална програма за управление на дейностите по отпадъците 2009-2013 г.
НПУО	Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г.
НППОУ	Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъци

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

НСИ	Национален статистически институт
НСМОС	Национална система за мониторинг на околната среда
НСОБС	Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие
НСОС	Национална стратегия за околна среда 2009 - 2018 г.
НСОВС	Национална стратегия за развитие на водния сектор
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
НУАБА	Негодни за употреба автомобилни батерии и акумулатори
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИЕО	Индивидуални емисионни ограничения
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излязло от употреба моторно превозно средство
ОБ	Общински бюджет
ООп	Организация по оползотворяване
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“
ОПР	Общински план за развитие
ОСР	Отпадъците от строителство и разрушаване
ОУП	Общ устройствен план
ПДК	Пределно допустима концентрация
ПИП	Прединвестиционни проучвания
ПО	Предотвратяването на отпадъците
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУО	Програма за управление на отпадъците
ПУП	Подробен устройствен план
ПУРБ	План за управление на речни басейни
РДО	Рамкова директива за отпадъците
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
РОП	Разширена отговорност на производителя
РОУКАВ	Район за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух
РСМ	Рециклирани строителни материали
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците
СГН	Средногодишна норма
СДН	Средноденонощна норма
СО	Строителен отпадък
СООРС	Строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради
ТБО	Такса битови отпадъци
ТСБ	Териториално статистическо бюро
УОЗ	Устойчиви органични замърсители
ФЕС	Фондове на Европейския съюз
ФПЧ	Фини прахови частици

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

ВЪВЕДЕНИЕ

1. Обхват на програмата

Програмата за опазване на околната среда (ПООС) на община Първомай обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на общините в съответствие с нормативните документи по опазване на околната среда.

Околната среда е от изключително важно значение за качеството на живот на дадена територия и населението, което я обитава. Състоянието на околната среда, зависи от много фактори, като туризъм, транспорт, земеделие, индустрия, промишленост, енергетика и др.

До средата на миналия век човечеството не си даваше сметка за щетите, които нанася на природата от дейността, която упражнява. Едва през 60-те год. на 20-ти век, започнаха да се поставят основите на понятието „околна среда“ и „устойчиво развитие“, което основно бе продиктувано от развитието и усъвършенстването на различни количествени методи, които направиха възможно да се оценят ресурсите, с които разполага Земята, темпа, с който ги изразходваме и времето, за което ще се изчерпят.

В тази връзка през 1983 г. Общото събрание на ООН призна, че екологичните проблеми имат глобален характер и по тази причина свика Световната комисия по околна среда, начело с министър-председателят на Норвегия – Гру Харлем Брунтланд, която комисия през 1987 г. изнесе доклада „Нашето общо бъдеще“, с който се въведе и понятието „устойчиво развитие“, фундаменталната основа, на което е „днешните поколения да живеят и да изразходват по такъв начин ресурсите, че да не нарушават естествения баланс и да не отнемат възможностите на бъдещите поколения да задоволяват собствените си потребности“.

На проведената Конференция по околна среда през 1992 г. в Рио де Жанейро се приема т. нар. Конвенция за биологично разнообразие, в която в чл. 6 е записано следното:

Всяка договаряща страна съобразно собствените си условия и възможности:

а) разработва национални стратегии, планове или програми за опазването и устойчивото използване на биологичното разнообразие или адаптира за целта съществуващи стратегии, планове или програми, които отразяват мерките, постановени от тази конвенция и отнасящи се за всяка договаряща страна;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

б) интегрира, доколкото е възможно и подходящо, опазването и устойчивото използване на биологичното разнообразие в съответните секторни или междусекторни планове, програми и политика.

На Конференцията на ООН е приет Дневен ред за 21 век (Agenda 21), който дава на местните власти по-широки правомощия, тъй като те са най-близо до хората и проблемите и следователно до намиране на решения.

Първата Програма за опазване на околната среда е разработена през 1992/1993 г. и е за страните от Централна и Източна Европа, която след това служи като модел за разработването на Националните екологични програми.

Процесът на присъединяване на страната ни към ЕС наложи да транспонираме националното си законодателство със законодателството на ЕС. Като страна членка в ЕИП, ние също разработваме на национално и местно ниво общински планове и стратегии във всяка една област, вкл. и в областта на околната среда.

ПООС е разработена за период, който съвпада с периода на действие на Общинския план за развитие на община Първомай 2014-2020 г. и подлежи на евентуална актуализация при всяка значима промяна на екологичното законодателство или в приоритетите на региона/общината.

Основните задачи, които стоят пред настоящата програма, са да се идентифицират текущите проблеми свързани с околната среда и бъдещи дейности за намаляване и ограничаване на вредните последици от човешката дейност.

ПООС отговоря на нарастващата необходимост опазването и подобряването на качеството на околната среда да се разглежда като един от стълбовете на устойчивото развитие, съвместно с икономическото и социалното развитие. Програмата очертава цели и действия, насочени към опазването, възстановяването и възпроизводството на естествената околна среда, поддържането на разнообразието на живата природа, разумното използване на природните богатства и ресурсите на страната в контекста на устойчивото развитие.

Програмата за опазване на околната среда се основава на концепцията, че **предотвратяването на отрицателните изменения на екосистемите и нарушаването на техните функции в следствие на антропогенни въздействия е ключов фактор за постигане на глобалната цел на политиката по устойчиво развитие – подобряване на качеството на живот и благосъстоянието на настоящото и бъдещите поколения,**

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

посредством създаването на устойчиви общности, способни да управляват и използват ефективно ресурсите и да развиват екологичния и социалния потенциал на икономиката, както и да осигуряват просперитет, опазване на околната среда и социално сближаване. В този смисъл ПООС цели не само по-устойчива околна среда, но и по-добро качество на живот.

2. Правно основание за разработване на програмата

Програмата за опазване на околната среда на община Първомай е изготвена в съответствие с чл. 79, т. 1 от Закона за опазване на околната среда и Указанията на Министерство на околната среда и водите относно структурата и съдържанието на общинските програми за опазване на околната среда.

При разработване на ПООС органите на местното самоуправление се ръководят и от указания на министъра на околната среда и водите. Териториалните административни звена към съответните министерства и държавни агенции, които събират и разполагат с информация за околната среда, подпомагат разработването на програмата чрез участие на свои експерти и предоставяне на информация. При разработването, допълването и актуализирането на програмата се привличат и представители на неправителствени организации, на фирми и на браншови организации.

ПООС е изготвена в тясно съответствие с принципите на Националната стратегия за околна среда (НСОС), която се разработва за период от 10 години и се приема от Народното събрание по предложение на Министерския съвет (чл. 76, ЗООС). В допълнение на основния национален стратегически документ в областта на околната среда, се разработват и приемат и други национални планове и програми по компоненти на околната среда и фактори, които им въздействат. Те се основават на принципите, целите и приоритетите на Националната стратегия за околна среда и са в съответствие с изискванията на специалните закони за околната среда. При разработката на програмата са използвани и следните стратегически **документи с международен и национален характер**:

- Стратегия „Европа 2020“ на ЕС;
- Зелената книга за териториално сближаване;
- Стратегическа рамка на Европейската комисия за периода 2014-2020 г.;
- Национална програма за развитие на България 2020;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

- Национална стратегия за околна среда (НСОС) 2009-2018 г.;
 - Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г.;
 - Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие;
 - Актуализиран Национален план за действие по управление на устойчивите органични замърсители (УОЗ) в България 2012-2020 г.;
 - Трети Национален план за действие по изменение на климата за периода 2013-2020 г.;
 - Национална програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух – валидна до 2018 г.;
 - Национална стратегия за развитие на водния сектор;
 - Национална програма за действие за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването в Република България 2007-2013 г. – актуализация за програмен период 2014-2020 г.;
 - Общински план за развитие на община Първомай за периода 2014-2020 г.;
 - Справки, годишни доклади и отчети на Община Първомай.
- Други използвани източници на информация са както следва:
- Официални данни и статистическа информация от РИОСВ – гр. Пловдив, ТП ДГС - Първомай и други;
 - Информация, предоставена от дирекциите и отделите на общинска администрация - Първомай;
 - Относителите и приложими нормативни и поднормативни актове;
 - Интернет сайтове и портали: Официален сайт на Община Първомай, НСИ, МОСВ, ИАОС и други.

3. Принципи на програмата

Националната стратегия за околна среда и общинските програми за околна среда са средство за постигане целите на закона и се разработват в съответствие с принципите за опазване на околната среда, регламентирани в Закона за опазване на околната среда, а именно:

1. Устойчиво развитие

Устойчивото развитие се дефинира като развитие, което „посреща потребностите на настоящото поколение, без да е в ущърб на възможността бъдещите поколения да посрещнат собствените си нужди“. То се постига посредством осъществяването на политики, при които се хармонизират и интегрират икономическото, социалното развитие и опазването на околната среда. Тази концепция предполага устойчив икономически ръст, намаляване на бедността, справедливо разпределение на националното богатство, подобряване на общественото здраве и качеството на живот, като същевременно се намалява замърсяването на околната среда, предотвратяват се бъдещи замърсявания и се съхранява биологичното разнообразие.

2. Опазване на природните ресурси

Постигането на целите на устойчивото развитие изисква съблюдаването на принципа за устойчиво използване на природните ресурси и принципа на заменяемост. Природните ресурси следва да се използват при условия и по начини, при които да се съхраняват екосистемите и присъщото им минерално, биологично и ландшафтно разнообразие.

Моделите на потребление на възобновяеми ресурси следва да гарантират тяхното непрекъснато и ефективно обновяване, както и запазване и подобряване на качеството им.

Невъзобновяемите ресурси следва да се използват рационално и разумно, включително и като бъдат налагани ограничения върху използването на стратегически и редки природни ресурси и тяхната замяна в потреблението с алтернативни ресурси и синтетични материали.

3. Принцип на превенцията и предпазливостта

Необходимо е да се даде предимство на предотвратяването на замърсяванията за сметка на отстраняването на екологичните щети, причинени от тях. Дейности, които

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

съгласно принципа на предпазливостта представляват потенциална заплаха за околната среда и човешкото здраве, следва да се избягват.

Всяка една дейност трябва да се планира и осъществява така, че:

- да причинява минимални изменения на околната среда;
- да създава най-малък риск за околната среда и човешкото здраве;
- да се редуцира до възможния минимум използването на суровини и енергия при производството, дистрибуцията и потреблението на стоки и материали;
- да осигурява възможности за рециклиране, повторно използване и/или извличане на вторични суровини и енергия от отпадъците, генерирани от потреблението на продуктите;
- да се предотвратяват и ограничават отрицателните ефекти върху околната среда още при източника на замърсяване.

Принципът на предпазливостта се прилага посредством оценка на въздействието върху околната среда и използване на най-добрите налични технологии. Липсата на сигурни научни данни не следва да бъде възприемана като основание за непредприемане на мерки за предотвратяване на деградацията на околната среда в случаи на потенциални или съществуващи въздействия върху нея.

4. Интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики

Според този принцип е необходимо изискванията за опазване на околната среда да бъдат интегрирани в секторните политики и в политиките на национално, регионално и местно равнище. На ниво община спазването и прилагането на този принцип изисква разработването, приемането и прилагането на различни концепции, стратегии, планове и програми за регионално развитие, за развитие на икономиката или на отделни нейни отрасли и сектори (транспорт, енергетика, строителство, селско стопанство, туризъм, промишленост, образование и други) на местно равнище (но съобразени с предвижданията на национално и регионално равнище) да осигуряват интегрирано опазване на околната среда в съответствие с принципите и целите на закона и Националната стратегия за околна среда.

5. Субсидиарност на политиките

Този принцип се основава на децентрализиране на процеса на вземане на решения. Необходимо е все повече компетенции и отговорности да бъдат трансферирани в посока от централно към регионално и местно равнище. Органите на регионалното и местното управление са по-близо до проблемите и в някои случаи до правилните решения за справянето с тях.

6. Замърсителят плаща за причинените вреди

Замърсителят заплаща глоби и такси, ако извършваните от него дейности причиняват или могат да причинят натиск върху околната среда, или ако произвежда, използва или търгува със суровини, полуфабрикати и готови продукти, съдържащи материали, увреждащи околната среда. Замърсителят трябва да поеме екологичните разходи за предприемане на превантивни мерки, ако в резултат на дейността му е възникнала непосредствена заплаха за екологични щети, както и за оздравителни мерки при настъпване на екологични щети.

7. Прилагане на чисти технологии

Необходимо е да се насърчава въвеждането на „чисти технологии“ и постепенно да се преустановява използването на технологии, които причиняват вредни въздействия върху околната среда. Следва да се прилагат „най-добри налични техники“ в индустрията и енергетиката по смисъла на Директива 96/61/ЕС за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването, както и „добри земеделски практики“ в селското стопанство, съгласно дефиницията на Организацията за прехрана и земеделие на ООН (FAO).

8. Използване на икономически инструменти за опазване и подобряване състоянието на околната среда

Икономическите инструменти, които се използват за целите на екологичната политика е необходимо да включват стимули за въвеждане на съобразени с опазването на околната среда технологии, иновации, дейности и практики, и да предвиждат постепенно премахване на субсидии, които подкрепят дейности, причиняващи вредни въздействия върху околната среда.

9. Потребителят плаща

Всеки, който ползва природни ресурси и услуги, следва да заплаща реалната цена за тях и да покрие разходите за възстановяването им.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

10. Споделена отговорност

Всички страни, които носят отговорност за замърсяване на околната среда, трябва да участват в разрешаването на възникналите екологични проблеми.

11. Достъп до информация за околната среда

Компетентните органи следва да предоставят на обществеността информация за околната среда. Всеки има право на достъп до наличната информация за околна среда, без да е необходимо да доказва конкретен интерес.

12. Участие на обществеността във вземането на решения и достъп до правосъдие по въпроси на околната среда

На обществеността следва да бъде осигурена възможност да участва в процеса на вземането на решения за околната среда, както и да ѝ бъде осигурен ефективен достъп до правосъдие по въпроси на околната среда.

Всички споменати принципи се отнасят за всички нива – международно, национално, регионално и местно.

4. Цели на програмата

Програмата за опазване на околната среда си поставя няколко основни цели:

- да идентифицира и анализира проблемите в областта на околната среда на територията на община Първомай, като установи причините и предложи решения и действия за тяхното преодоляване;
- да насърчи и обезпечи разумното използване на територията на общината за развитие на икономическия потенциал;
- да открие приоритетите в разглежданата област;
- да обедини усилията на общинските органи, държавните институции, населението, НПО и бизнеса на територията на общината за решаване на съществуващите проблеми;
- да аргументира мерките и проектите на общината, които тя ще предложи за финансиране;
- да използва оптимално ограничените финансови и човешки ресурси, като ги съсредоточи за решаване на най-приоритетните проблеми;
- да формулира адекватна екологична политика на Община Първомай, в съответствие с наличните ресурси и проблеми.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

Програмата се приема от общинския съвет, който контролира и изпълнението ѝ. По предложение на кмета на общината ежегодно с приемането на общинския бюджет се определят средства за изпълнение на приоритетни екологични проекти и дейности, включени в общинската програма за опазване на околната среда. Кметът на общината ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на Програмата за околна среда, а при необходимост - и предложения за нейното допълване и актуализиране. Отчетът за изпълнението на програмата се представя за информация в РИОСВ.

ПООС е динамичен и отворен документ. Тя ще бъде периодично допълвана и/или променяна съобразно настъпилите промени в приоритетите на общината, в националното законодателството и други фактори със стратегическо значение. Основният използван апарат в разработката е стратегическо планиране, почиващо на SWOT анализ.

Програмата за опазване на околната среда прилага комплексна система от административни и икономически мерки за регулиране екологичното поведение на стопанските субекти и населението в общината. Програмата цели да формира правилно екологично поведение на населението, селскостопанските производители и стопанските субекти, да осигури разумен баланс между административните и пазарно-ориентираните икономически регулатори, като в максимална степен използва представения интегриран подход за координация и взаимодействие на структури, ресурси и усилия.

При разработването на Програмата за опазване на околната среда на община Първомай са следвани следните стъпки:

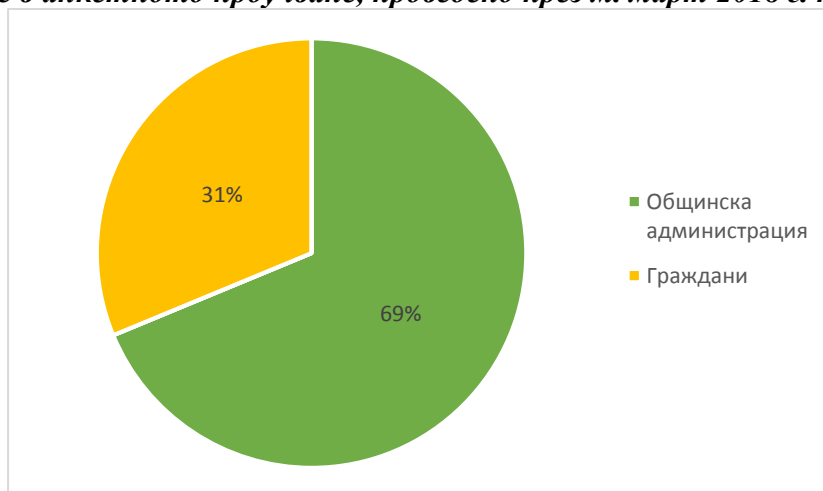
1. Определяне и въвеждане на заинтересованите страни;
2. Анализ на средата;
3. Анализ на силните и слаби страни, на възможностите и заплахите;
4. Изработване на визия на общината;
5. Определяне на цели на програмата;
6. Изработване на план за действие;
7. Мониторинг, контрол, оценка и актуализация на програмата.

I. ОПРЕДЕЛЯНЕ И ВЪВЛИЧАНЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

Процесът на определяне и въвличане на заинтересованите страни при разработване на ПООС преминава през няколко стъпки. Първоначално бе **проведено анкетно проучване** сред представители на общинска администрация Първомай и граждани, неправителствени организации и други заинтересовани страни. В резултат на анкетното проучване бяха отчетени основни проблеми в състоянието на общината. Поставени са цели за развитие и мерки, които отчитат проблемите на общината и на основата на силните характеристики и възможностите ограничават слабите страни.

Проучването бе осъществено през март 2018 г. и бе публично обявено на сайта на Община Първомай и разпространено сред наличните контакти на заинтересованите страни. На фигура 1 са представени съотношенията по групи:

Фигура 1. *Разпределение на групите заинтересованите страни, взели участие в анкетното проучване, проведено през м. март 2018 г. по групи¹*

Източник: Анкетно проучване

Представените данни от фигурата показват, че ядрото на изследването е базирано на мненията на служителите от Общинска администрация – Първомай и на гражданите.

Обобщение на резултатите от проведеното анкетно проучване е представено в *Приложение 1. Резултати от проведено анкетно проучване относно разработване на ПООС на община Първомай 2018-2020 г.*

¹ Източник: Собствено анкетно проучване сред жителите и заинтересованите страни на община Първомай, проведено през м. март 2018 г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

В изпълнение на втора стъпка от процеса на въвличане на заинтересованите страни ПООС се **съгласува с представители на общинска администрация - Парвوماй.**

Третата стъпка е **предаване на документа в РИОСВ за съгласуване с компетентния орган.**

В изпълнение на четвърта стъпка Програмата за опазване на околната среда на община Парвوماй ще бъде публикувана на официалния сайт на общината <http://www.parvomai.bg/web/index.html> за **съгласуване със заинтересованите страни.**

Накрая документът се одобрява с Решение на Общински съвет.

II. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА

1. Географско положение, териториално-административни характеристики

Община Парвوماй е разположена в централната част на южна България и в югоизточната част на Пловдивска област, към която административно принадлежи. Територията на общината се намира в най-източната част от Пловдивското поле на Горнотракийската низина. Според разпоредбите и териториалното разделение на Закона за регионалното развитие тя е включена в Южен централен район за планиране (ЮЦР, NUTS 2). Територията на община Парвوماй включва 17 населени места и граничи на север с община Братя Даскалови, на североизток с община Чирпан, на северозапад с община Садово, на юг с община Черноочене, на изток с община Димитровград и на югоизток с община Минерални бани.

Община Парвوماй обхваща 8.94% от територията на Пловдивска област, която се разпростира на 854 км², а географски общината е разположена в самия център на Южен централен район за планиране и граничи с общини от още три области – Старозагорска, Хасковска и Кърджалийска.

През територията на община Парвوماй преминава международно автомобилно трасе, което обединява няколко трансконтинентални автомобилни пътища от Западна и Централна Европа към Азия или Близкия Изток. От тук преминава един от най-важните трансевропейски международни пътища – автомобилен път Е-80.

Освен това през общината преминава и трансевропейската жп линия, включваща маршрута София – Истанбул. По протежението на тази жп линия, на общинската

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

територия има три жп гари – Винаца, Първомай и Караджалово. Това местоположение през годините е играло съществена роля както за икономиката на общината, така и за нейното демографско и социално развитие. Важно е да се отбележи, че с изграждането на трасетата на автомагистралите „Тракия“ и „Марица“ (т.н. „надлъжно направление“ в посока изток – запад), гореспоменатият трансконтинентален автомобилен път от Западна и Централна Европа към Близкия Изток се измества извън територията на общината, но остава в непосредствена близост и с много добра транспортна достъпност.

Друга важна особеност на местоположението на община Първомай е, че тя се намира не далеч от преминаващите наблизко транзитен и магистрален газопроводи по направление Компресорна станция „Лозенец“ – Сливен – Нова Загора – Стара Загора – Пловдив – Пазарджик – Компресорна станция „Ихтиман“. Чрез отклонение от магистралния газопровод с газ е снабдена и община Първомай наред с други общини като Пловдив, Стара Загора, Димитровград, Хасково, Асеновград, Стамболийски, Пазарджик и Белово.

Община Първомай се състои от 17 населени места – гр. Първомай и селата Брягово, Буково, Бяла река, Винаца, Воден, Градина, Добри дол, Драгойново, Дълбок извор, Езерово, Искра, Караджалово, Крушево, Поройна, Православен и Татаревево.

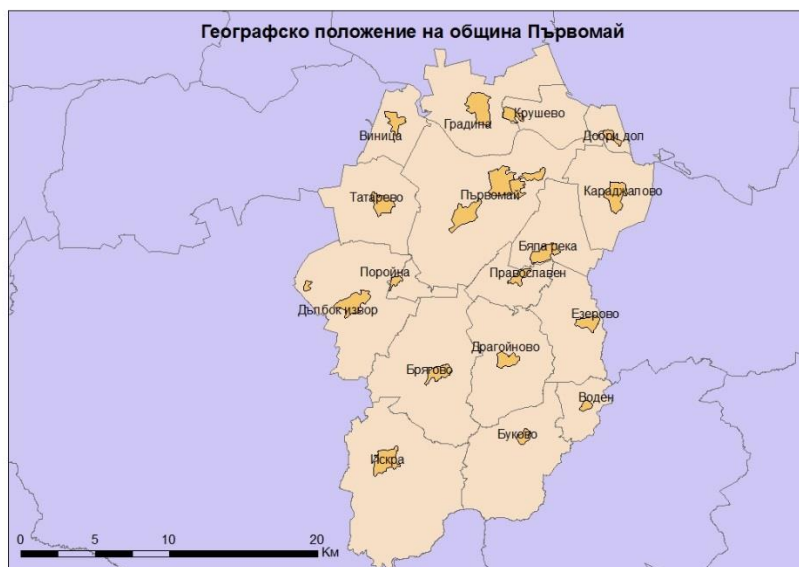
Селищата от община Първомай попадат в следните категории:

- големи села (с население от 2 000 до 5 000 жители) – село Градина;
- малки градове (с население от 10 000 до 30 000 жители) - гр. Първомай – 12 371 жители;
- средни села (с население от 1 000 до 2 000 жители) – 3 села (селата Дълбок извор, Искра и Караджалово);
- малки села (с население от 250 до 1 000 жители) - 10 села (с. Брягово, с. Бяла река, с. Винаца, с. Воден, с. Драгойново, с. Езерово, с. Крушево, с. Буково, с. Православен, с. Татаревево);
- много малки села (с население до 250 жители) - 2 села (с. Добри дол и с. Поройна).

Град Първомай е административен център на общината, който изпълнява функции на икономически, транспортен и обслужващ център. Тази роля на общинския

център в миналото и сега, е формирала територия, в която неговото влияние и връзки с населените места се проявяват доста силно.

Карта 1. Географско положение на община Първомай

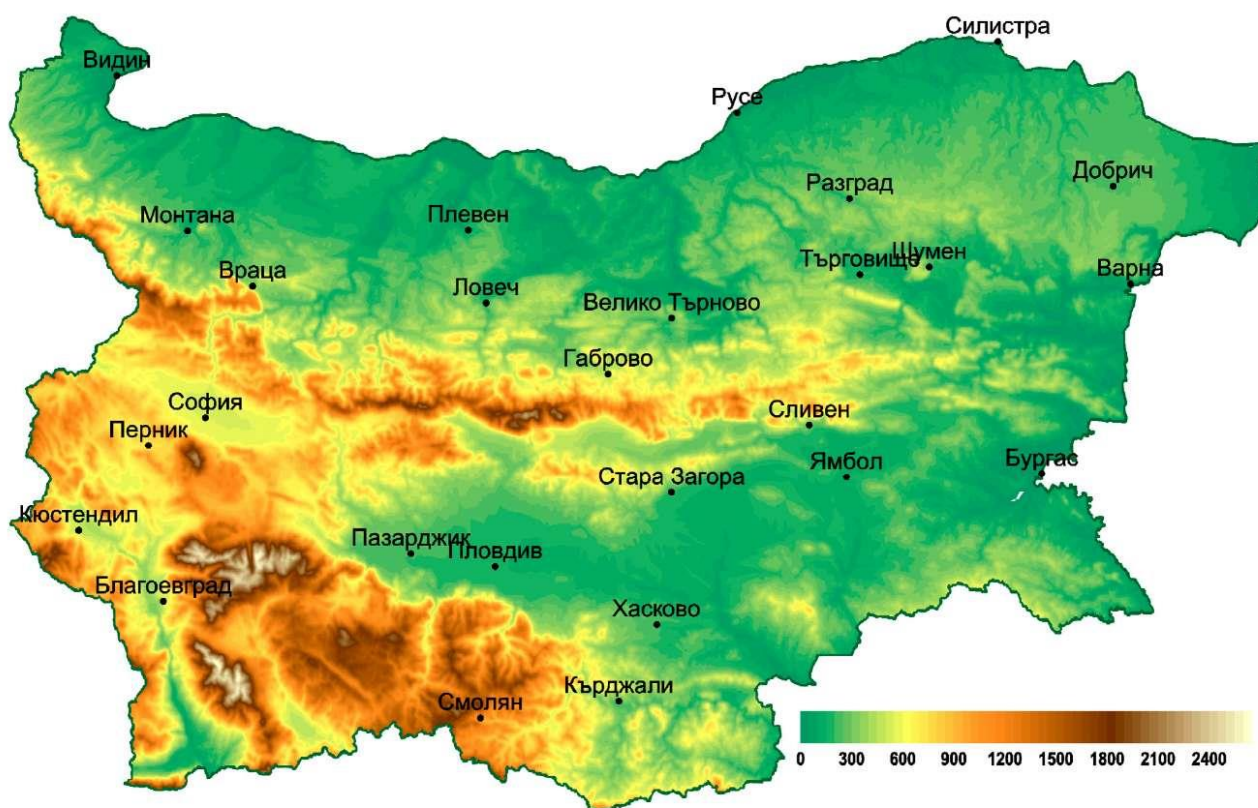

2. Природо-географски характеристики

2.1. Релеф

Релефът в общината е с равнинен и хълмист характер, слабо „разчленен“ и „заоблен“. Около две трети от територията в северната част на общината е равнинна и със слаб наклон към поречието на р. Марица и логично тази територия е почти изцяло заета от земеделски земи. Останалата една трета – в южната и югоизточната част – е хълмиста и принадлежи към владената към Тракийската равнина предпланина Драгойна, която е част от Новаковския балкан. Тази територия е в землищата на селата Воден, Буково и части от тези на селата Искра, Брягово, Драгойна и Езерово. В най-ниската част - при град Първомай – средната надморска височина е 130 м, а в най-южната част са върховете Соуджик (839 м. надморска височина), връх Малка Драгойна (715 м. надморска височина), връх Голяма Драгойна (815 м. надморска височина) и връх Хоростпе (1008 м. надморска височина). Връх Соуджик служи и като административна граница между областите Пловдив и Кърджали и освен това в близост до него е началото на важната за този район река Банска, чиято задача е да отводнява ридовете Драгойна и Мечковец в Източните Родопи и централната част на Хасковската хълмиста област.

Карта 2. Релеф на България (надморска височина в м)

2.2. Геоложки строеж

Геоложкият (литоложки) строеж на община Първомай е разнообразен. В северната и западната част е представен от квартерни – алувиално-пролувиално-делувиални насипи. В централните части строежът е от неоген – неогенски континентални насипи. На места – североизток и югозапад - се среща палеоген – континентални насипи. Южните части на общината са заети от докамбрий – базични и ултрабазични метаморфити. Късноалпийският палеогенски строеж е представен от палеогенско-квартерни депресии. Разпространението на карста в югоизточните части на общината е представено от триарски варовици, а в останалите част от покрити долнокредитни и мастрохтски варовици. Наблюдават се ерозионни процеси. Поречието на река Марица и северните части на р. Мечка попадат в зона на акумулация. Цялата община попада във високо сеизмична зона от IX степен по Медведев – Шпонхойер - Коперник. Наблюдават се сеизмични огнища с магнитутни зони от 7,8-8,00, а в най-южните части - 7,1-7,5.

2.3. Климат

Според климатичното райониране на България община Първомай попада в преходно-континентална област с подобласт Горнотракийска низина. Характерно за нея е мека зима, по-малка годишна амплитуда на въздуха, като вътрешно годишния вход на валежите е с два максимума и два минимума, а снежната покривка е неустойчива.

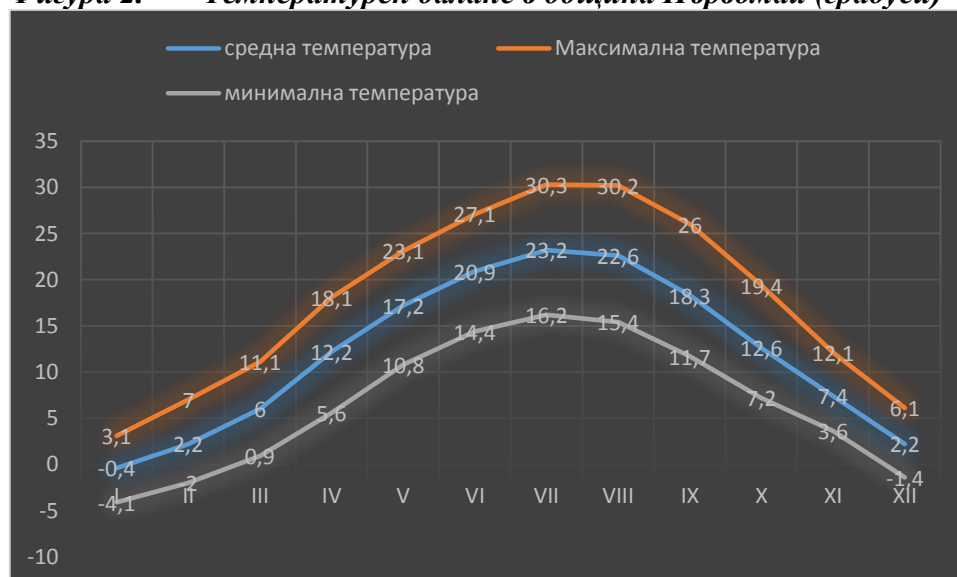
Важни фактори, формиращи климатичните особености, са радиационния баланс, ветровия режим и валежите. Слънчевата радиация е главен фактор за формирането на климата и едновременно с това основен климатичен елемент. Годишният радиационен баланс е между 2001-2250 MJ/m²/годишно. Температурата на въздуха е пряко следствие от радиационния баланс. Показател за годишния режим на температурата са нейните средни месечни стойности. Средната годишна температура е 12,0 С. Наблюдават се ясен минимум през януари (-0,4° С) и максимум през юли (23,2° С). Не са характерни големи температурни амплитуди.

Таблица 1. Температурен баланс на община Първомай

T°	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
Ср. t°	-0,4	2,2	6,0	12,2	17,2	20,9	23,2	22,6	18,3	12,6	7,4	2,2	12,0
Ср. макс. t°	3,1	7,0	11,1	18,1	23,1	27,1	30,3	30,2	26,0	19,4	12,1	6,1	18,0
Ср. мин. t°	-4,1	-2,0	0,9	5,6	10,8	14,4	16,2	15,4	11,7	7,2	3,6	-1,4	6,6

Източник: Климатичен справочник, община Първомай

Фигура 2. Температурен баланс в община Първомай (градуси)

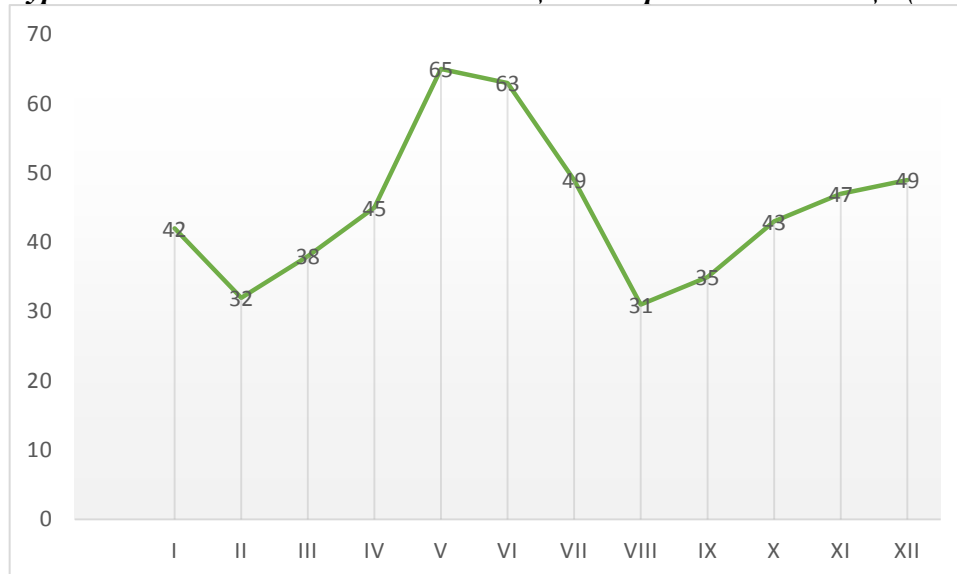
Източник: Климатичен справочник, община Първомай

Вятърът е важен климатичен фактор, свързан с разликите в атмосферното налягане. Преобладаващите ветрове за общината са от запад, а в най-източната част - от

североизток. Наблюдаваната честота на вятъра достига до 50%. Като цяло това е район със среден брой случаи на тихо време – 25/40 наблюдения на месец.

Средното годишно количество на валежите е 539мм/год. Наблюдава се пик в началото на летните месеци – юни-юли и минимум през август.

Фигура 3. Количество валежи в община Първомай по месеци (мм.)

Източник: Климатичен справочник, община Първомай

2.4. Почви

Според почвено-географското райониране на България община Първомай попада в Субтропичен ксерофитно-горски почвен сектор, Средиземноморска почвена област, Балканско-средиземноморска почвена подобласт с провинция Среднотракийско-Тунджанска. Според физикогеографската подялба попада в Краищенско - Тунджанската (Преходна) зона, в Горнотракийската област (област на Горнотракийската низина).

Зоната се характеризира с редица специфични особености на покривката. Изградена е от съвременни наслаги и е богата на 31 подпочвени води. Заета е от наносни почви – кисели, карбонатни. Срещат се блатни, торфено блатни, планосоли, наноси с делувиялни и лесивирани канеленовидни почви (излужени канелени горски почви).

Почвите са предимно черноземни-смолници. Големи пространства заемат и канелено-горските почви. В низината на р. Марица са разположени ливадно-канелени почви. Срещат се и най-плодородните ливадно-алувиални почви и ливадно-блатни. В югоизточните части на общината се срещат райони с преобладаване на слаба ерозия.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

Основните отглеждани култури са зърнено-житните – пшеница, ечемик, царевица и слънчоглед, както и различни сортове тютюни – ориенталски, едролистен, бърлей и др.

Един от ресурсите на общината – ливади, мери и пасища, все още е неефективно използван като основа за развитие на животновъдството.

2.5. Водни и геотермални ресурси

Община Първомай попада в Егейската отточна област, която е с трансграничен характер и статут. Тук влияние оказват преходно-климатичните условия, с доминиране на зимен отток. Областта е слабо-отточна, със значително подземно подхранване на реките основно с порови води и висока регулираност на оттока. Поради тектонско-геоморфоложкото развитие реките са с направление в южна и източна посока. Речната мрежа е с малка гъстота - 0,5-1 км./км². Сумарното изпарение на речните басейни е около 550 мм./год. Повърхностният отток достига от 0-50 мм./год., а подземният 0-25 мм./год.

Реките са от средно към силно поройни. Средната честота на речните прииждания е от 3 до 6 броя годишно, като северната част от общината, над град Първомай попада в рисков район, застрашен от наводнения. Хидро-химическата класификация на реките е хирдогенокарбонатно-калциево сулфатна. Пресните грунтови води достигат от 5,1 до 7/s/km² в северната част на общината, а в останалата са 0,5 до 1/s/km². Порядъкът на реките принадлежи на своеобразна подредба на речно-долинната мрежа, отличаваща се с изключително сложна конфигурация.

Река Марица е основен речен водоем не само за територията, но и за страната. Средната температура на водата ѝ е 12,5°C. Средната надморска височина на водосборния басейн е 805 м., а разстоянието от началото на извора ѝ е 183,6 км. Наблюдаваните ледови явления са 60 дни, от които 25 са на пълно замръзване.

Други главни реки, протичащи през територията на общината са Мечка и Каялийска, Омуровска и Банска. Има и редица по-малки реки, които се вливат в тях.

Има изградени два язовира от национално значение – „Брягово“ и „Езерово“ и други около тридесет микроязовира, които гарантират необходимите количества вода за нуждите на селското стопанство и за развитието на воден и риболовен туризъм. Ценен воден ресурс са термалните минерални извори в селата Драгойново и Бяла река.

Карта 3. Водни ресурси на територията на община Първомай

Минерални води

Минерална вода „Драгойново“ е в списъка на Заповед на министъра на околната среда и водите за определяне на санитарно-охранителни зони на находища и водовземни съоръжения на минерални води, който списък е неразделна част от Заповед 18 №РД-882/23.09.2002г. Санитарно-охранителната зона е определена за находище на минерална вода „Драгойново“ – област Пловдив, община Първомай, с. Драгойново. Минералната вода е разкрита през осемдесетте години на миналия век, при сондиране на дълбочина 269 м., на десния бряг на р. Каяклийка, в екологично чист район, недалече от гр. Първомай. Водата се характеризира като хипотермална (21 °C), слабо минерализирана (440,04 мг./л.), хидро-карбонатна, натриево-калциева и силициева, без санитарно-химични и микробиологични признаци на замърсяване. Съдържанието на микрокомпонентите, както и стойностите на радиологичните показатели са в граници на нормите за минерални води. Препоръчана е за бутилиране още през 1989г., като се включва в съществуващия тогава Български държавен стандарт. В началото на 2000 г., започва бутилиране на минералната вода от извор № 9 под търговска марка Ice Breath.

Водата се добива от сондажа „Синьото Дре“ в Драгойново. Характерна особеност на минералната вода е и високото съдържание на метасилициева киселина. Водата е призната в Германия като натурална минерална вода, ето защо тя се бутилира и разпространява не само на нашия, но и на международните пазари.

2.6. Защитени територии

В списъка на Регионалната инспекция по околната среда и водите – Пловдив са включени следните Защитени местности: Защитена местност „Находище на блатно кокиче“ – с. Виница; Защитена местност „Находище на блатно кокиче“ – с. Градина; Защитена местност „Поповата ада“ – с. Виница.

Защитена местност „Находище на блатно кокиче“ в с. Виница – обявена със Заповед №1938/03.07.1970 г. на МГОПС/ с цел да се запази едно от малкото естествени находища в България на блатно кокиче. Намира се в землището на с. Виница, Община Първомай с площ 18,6 ха. и обхваща част от горски масив стопанисван и охраняван от Държавно лесничейство – гр. Първомай под контрола на РИОСВ – Пловдив. Растението съдържа алкалоида галантамин, който е основен компонент за производството на уникалното българско лекарство „Нивалин“.

Защитена местност „Находище на блатно кокиче“ в с. Градина – обявена със Заповед № РД-148/20.03.2006 г. на МОСВ с цел опазване находище на блатно кокиче и естествена равнинна крайречна гора от полски бряст и летен дъб. Намира се в землището на с. Градина, община Първомай, на площ от 2344,417дка;

Защитена местност „Поповата ада“ в с. Виница – обявена със Заповед №РД-696 от 19.09.2007 г. на МОСВ, с цел опазване на природни местообитания с консервационна значимост – вътрешни лонгозни гори край р. Тунджа и р. Марица и смесени тополови гори край реките, както и за запазване на представителни съобщества и екосистеми от островен тип в поречието на р. Марица. Намира се в землището на с. Виница, община Първомай, на площ 178.867 дка. Шест села от общината и два квартала от Първомай попадат в Защитената зона от Натура 2000 – „Марица – Първомай“, която е част от европейската екологична мрежа Натура 2000, и които в България се регистрират по Закона за биологичното разнообразие. Тя е разположена в землищата на с. Чалъково и с. Белозем – община Раковски; с. Селци, с. Поповица и с. Милево – община Садово; с. Виница, с. Градина, с. Крушево, с. Добри дол, с. Караджалово, с. Бяла река, гр. Първомай, кв. Любеново и кв. Дебър, гр. Първомай – община Първомай; с. Великан, с. Ябълково, с. Скобелево и с. Сталево – община Димитровград, област Хасково; с. Зетьово, гр. Чирпан и с. Златна ливада – община Чирпан, област Стара Загора.

Защитена местност „Шарения остров“ – обявена със Заповед № 2122/21.01.1964 г. на КГТП за историческо място. Прекатегоризирано в защитена

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

местност със Заповед № РД-325/31.03.2003 г. на МОСВ с цел опазване на типична естествено формирала се лонгозна растителност върху островно образование на р. Марица, с обща площ 0,4 ха. Намира се в землището на гр. Първомай. Стопанисва се и се охранява от ДЛ – Карлово, под контрола на РИОСВ – Пловдив.

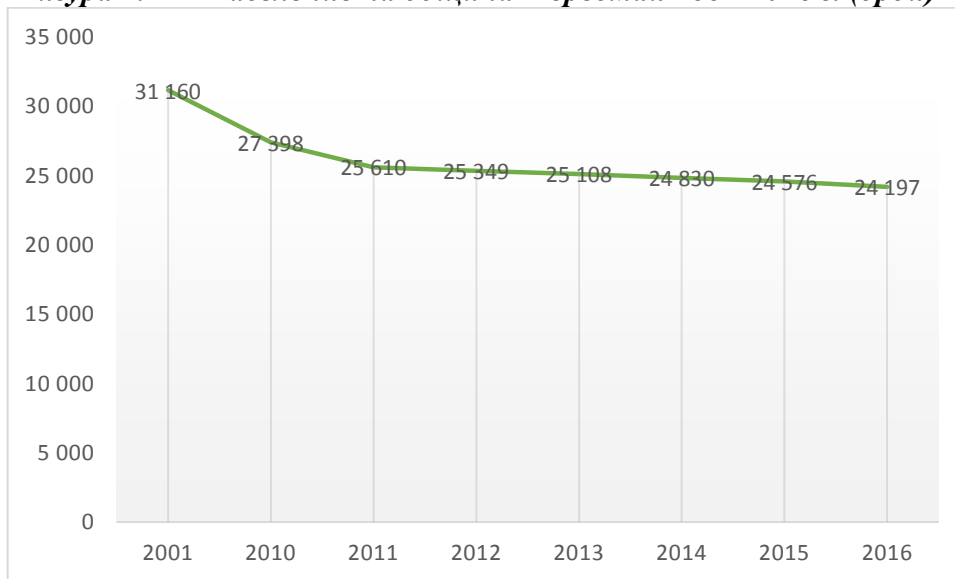
3. Социално-демографски характеристики

3.1. Динамика на населението

Данните от текущата демографска статистика показват, че в община Първомай към 2016 г. населението наброява 24 197 д. (по данни от НСИ), което съставлява 3,6% от населението на област Пловдив, което по данни на НСИ към 2016 г. е 671 573 д. Общината се нарежда на седмо място сред общините в областта по численост на населението след Пловдив, Асеновград, Карлово, Марица, Родопи и Раковски. Населението на общината съставлява 0,3% от населението на страната и 1,7% от населението на Южен централен район.

За периода между двете преброявания (2001 г. и 2011 г.) населението е намаляло от 31 160 д. на 25 610 д. или с 5 550 д., което представлява 17,8%. През 2016 г. то е 24 197 д., или спрямо 2011 г. е намаляло с още 1 413 д. или 5,5%. Наблюдава се устойчива тенденция за намаляване броя на населението в общината през последните години.

Фигура 4. Население на община Първомай 2001-2016 г. (брой)

Източник: НСИ

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

Община Първомай се състои от 17 населени места - 1 град и 16 села. Общинският център град Първомай има население от 12 371 жители (2016 г.). Гъстотата на населението в общината е 28,3 д./км². (2016 г.), което е под средната стойност за страната – 64 д./км², за Южен централен район – 63,8 д./км² и за област Пловдив – 112,5 д./км².

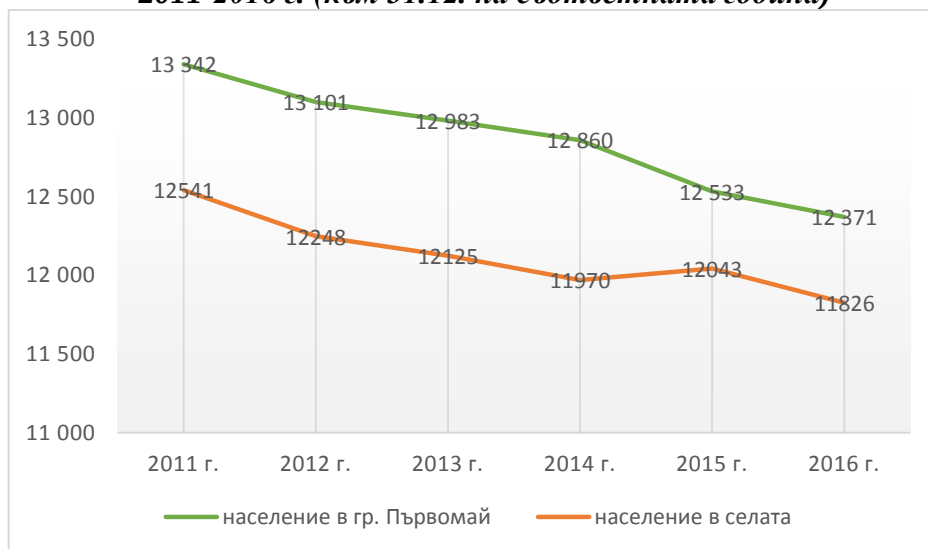
За периода 2010-2017 година движението на населението в община Първомай показва една трайна тенденция на намаление - характерна и за градското, и за селското население. Единствено в селата Православен и Поройна населението се е увеличило. Предвид компактната селищна структура населените места в общината не са толкова изолирани от общинския център и те са обитавани освен от възрастно население, но и от младо, което се занимава със земеделие и предприемачество.

**Таблица 2. Брой на населението на община Първомай по населени места
2011-2016 г. (към 31.12. на съответната година)**

Населено място	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.
с. Брягово	498	468	455	444	458	447
с. Бяла река	768	745	729	710	678	659
с. Виница	761	772	768	780	774	771
с. Воден	615	614	617	595	619	611
с. Градина	2 411	2 356	2 335	2 281	2 207	2 163
с. Добри дол	114	106	114	114	114	110
с. Драгойново	359	334	318	305	363	349
с. Дълбок извор	1 442	1 391	1 353	1 316	1 270	1 259
с. Езерово	726	700	704	694	737	725
с. Искра	1 438	1 392	1 377	1 373	1 362	1 318
с. Караджалово	1 075	1 060	1 048	1 037	1 047	1 023
с. Крушево	814	797	795	781	763	763
с. Буково	434	440	430	429	428	430
с. Поройна	136	140	148	148	153	146
с. Православен	431	428	442	474	540	535
гр. Първомай	13 342	13 101	12 983	12 860	12 533	12 371
с. Татарево	519	505	492	489	530	517
Община Първомай	25 610	25 349	25 108	24 830	24 576	24 197

Източник: НСИ

**Фигура 5. Брой на населението на община Първомай по населени места
2011-2016 г. (към 31.12. на съответната година)**

Източник: НСИ

Както се вижда от фигурата населението в града и в селата намалява за периода 2011-2016 г. В селата населението е намаляло с 5,7% от 2011 г. насам, а в град Първомай – със 7,3%.

Относителният дял на градското население към 2016 г. е 51,1% при 73% за страната, а делът на селското население е 48,9%.

Във всички населени места населението бележи спад с изключение на селата Поройна и Православен, в които за периода 2011-2016 г. се е увеличило съответно с 10 д. (7,4%) и 104 д. (24,1%).

Най-голям процент на намаление на населението за периода 2011-2016 година се наблюдава в гр. Първомай - със 7,3%, в селата Бяла река (14,2%), Дълбок извор (12,7%), Градина (10,3%) и Искра (8,3%).

3.2. Разпределение на населението по възрастов и полов признак

Възрастовата структура представлява разпределение на населението по възрастови групи, което дава представа, дали се наблюдава прогресивен (превес на поколението на децата), регресивен (превес на поколението на прародителите) или стационарен (относително равенство на децата и прародителите) тип възрастова структура.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

Факторите, които влияят за натрупване на населението във високите възрасти и водещи до застаряване, са ниска раждаемост, сравнително високата продължителност на живота, изселването на хора в активна възраст и формираният в следствие на това демографски дисбаланс в съотношението младо/възрастно население.

Разпределението на населението по възраст и пол е следното:

Таблица 3. Възрастова структура на населението на община Първомай за периода 2011-2016 г.

Показатели/Години	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Население - общо	25 610	25 349	25 108	24 830	24 576	24 197
мъже	12 397	12 261	12 117	11 985	11 882	11 682
жени	13 213	13 088	12 991	12 845	12 694	12 515
Под трудоспособна възраст	3 273	3 323	3 285	3 342	3 338	3 305
мъже	1 727	1 751	1 719	1 751	1 739	1 715
жени	1 546	1 572	1 566	1 591	1 599	1 590
В трудоспособна възраст	14 211	14 114	14 108	13 810	13 708	13 579
мъже	7 668	7 612	7 592	7 433	7 387	7 312
жени	6 543	6 502	6 516	6 377	6 321	6 267
Над трудоспособна възраст	8 126	7 912	7 715	7 678	7 530	7 313
мъже	3 002	2 898	2 806	2 801	2 756	2 655
жени	5 124	5 014	4 909	4 877	4 774	4 658

Източник: Национален статистически институт

Данните от таблицата показват, че по отношение на възрастовата структура на населението през периода 2011-2016 г. се наблюдават следните тенденции:

- Населението в под трудоспособна възраст се увеличава с 32 д. (1%) за 2016 г. (3 305 д.) спрямо 2011 г. (3 273 д.);
- Населението в трудоспособна възраст намалява с 632 д. (4,4%) за 2016 г. (13 579 д.) спрямо 2011 г. (14 211 д.);
- Населението в над трудоспособна възраст намалява с 813 д. (10%) за 2016 г. (7 313 д.) спрямо 2011 г. (8 126 д.).

През разглеждания период данните от НСИ показват, че мъжете заемат по-голям дял спрямо жените в групите под и в трудоспособна възраст, за разлика от групата над трудоспособна възраст, където жените са повече, което е свързано с по-високата продължителност на живота сред жените във високите възрасти.

Възрастовата структура на населението в община Първомай показва натрупване на населението във високите възрасти над 65 години, като то има превес над населението във възрастовите групи от 0-14 години с 4 008 д., т.е. налице е регресивен тип възрастова структура, или поколението на прародителите превишава поколението на децата. Това се обуславя от нарастващата продължителност на живота и емиграцията на младо население.

В процентно отношение дялът на населението в под трудоспособна, трудоспособна и над трудоспособна възраст е както следва 13,6%:56,1%:30,2%, а за страната съотношението е 15%:60,6%:24,4%.

Трудоспособният контингент в общината показва нисък дял на лицата в под трудоспособна възраст, по-висок дял на лицата в над трудоспособна възраст, намаляване на населението в трудоспособна възраст. Това в бъдеще може да бъде заплаха за формирането на трудоспособния контингент в община Първомай.

3.3. Възпроизводство на населението

Възпроизводството на населението представлява непрекъснатата смяна на поколенията на родителите с поколенията на децата и това се случва чрез процесите на раждаемост, смъртност, брачност, разводимост.² Възпроизводството се характеризира с коефициентите за раждаемост и смъртност.

Раждаемостта зависи от много фактори като стандарт на живота, качество на здравните услуги, брачност, ниво на образование, промяна в репродуктивното мислене и тенденцията младите хора да искат в по-късен период от живота си да имат деца, по-големи изисквания към брачния партньор и др.

1. ² Славейков, П. Геодемография. УИ „Св. Климент Охридски”, С. 2012г., стр. 232

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

Таблица 4. Естествено движение на населението по области, общини и пол за периода 2011-2016 г.

Година	Област/ Община	Живородени			Умрели			Естествен прираст		
		всичко	момчета	момичета	всичко	момчета	момичета	всичко	момчета	момичета
2011 г.	Област Пловдив	6 827	3 555	3 272	9 407	4 955	4 452	-2 580	-1 400	-1 180
	Община Първомай	245	137	108	569	278	291	-324	-141	-183
2012 г.	Област Пловдив	6 694	3 458	3 236	9 694	5 124	4 570	-3 000	-1 666	-1 334
	Община Първомай	253	129	124	559	302	257	-306	-173	-133
2013 г.	Област Пловдив	6 484	3 352	3 132	9 251	4 892	4 359	-2 767	-1 540	-1 227
	Община Първомай	215	109	106	538	275	263	-323	-166	-157
2014 г.	Област Пловдив	6 636	3 409	3 227	9 563	4 961	4 602	-2 927	-1 552	-1 375
	Община Първомай	235	136	99	510	255	255	-275	-119	-156
2015 г.	Област Пловдив	6 668	3 463	3 205	9 943	5 166	4 777	-3 275	-1 703	-1 572
	Община Първомай	212	103	109	569	284	285	-357	-181	-176
2016 г.	Област Пловдив	6 363	3 277	3 086	9 824	5 060	4 764	-3 461	-1 783	-1 678
	Община Първомай	210	95	115	572	298	274	-362	-203	-159

Източник: НСИ

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

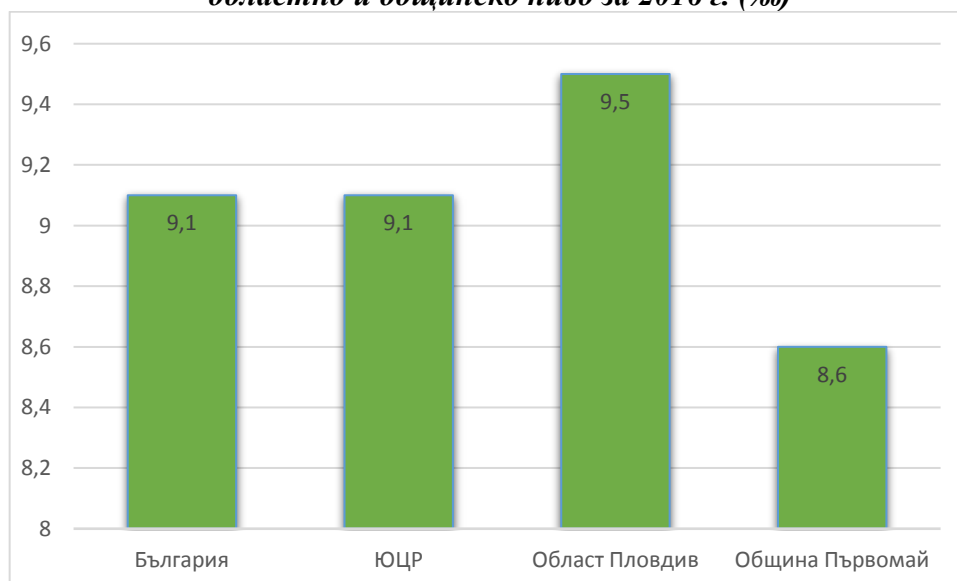
По данни от текущата демографска статистика за периода 2011-2016 г. броят на живородените лица намалява, като за 2011 г. са родени 245 деца, а за 2016 г. живородените деца са 210, което се обяснява с намаляващата репродуктивност при жените и акумулирането на все повече хора в след фертилна възраст.

Съществено значение за намалението на раждаемостта оказват и измененията във възрастовата структура на родилните контингенти. Около 90,3% от ражданията се осъществяват от жени на възраст 15-34 г. Броят на жените в тази възрастова група намалява и то основно поради по-малкия брой момичета, които влизат във фертилна възраст, както и емиграционните процеси.

В последните години се наблюдава много силна тенденция за нарастване броя на живородените извънбрачни деца, които за 2016 г. са 134 или 64% от всички родени деца в общината спрямо 76 брачни или 36%.

Коефициентът на раждаемост за община Първомай през периода 2011-2016 г. варира в относително еднакви стойности – за 2011 г. е 9,5‰, а за 2016 г. е 8,6‰, по-нисък от стойностите за страната (9,1‰), за Южен централен район (9,1‰) и за област Пловдив (9,5‰).

Фигура 6. Коефициент на раждаемост на национално, регионално, областно и общинско ниво за 2016 г. (‰)

Източник: НСИ

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

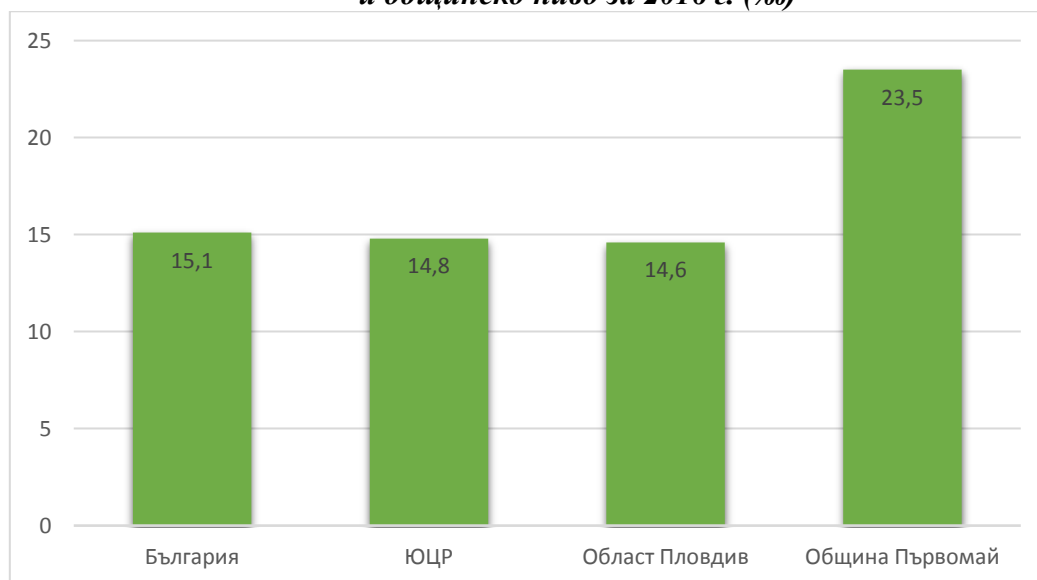
Основният демографски проблем в общината е относително високото ниво на смъртност – 23,5‰ за 2016 г. Високите нива на смъртност се определят от намаляващата раждаемост през последните години в общината, застаряването на населението, което е характерно за страната, района и областта, по-високата средна продължителност на живота, съчетана с изселване на хора в активна възраст, което води до акумулиране на население в горните възрастови групи, а това от своя страна повишава общата смъртност на населението.

По данни от текущата демографска статистика за периода 2011-2016 г. броят на починалите лица за община Първомай се увеличава от 569 на 572 за 2016 г. За 2016 г. е по-голям броят на починалите мъже – 298, спрямо този на жените – 274, като тази тенденция е характерна за целия разглеждан период.

Коефициентът на смъртност на община Първомай за 2016 г. е 23,5‰, като се наблюдава увеличение спрямо 2011 г., когато стойността му е 22,1‰.

Коефициентът на смъртност в общината е със стойност по-висока от средната за страната, района и областта.

Фигура 7. Коефициент на смъртност на национално, регионално, областно и общинско ниво за 2016 г. (‰)

Източник: НСИ

Поради по-ниските стойности на раждаемост в сравнение с високите стойности на смъртност, естественият прираст за община Първомай е отрицателен. За 2011 г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

естественият прираст е -12,5‰, а за 2016 г. е -14,8‰ при среден за страната -6‰, за Южен централен район -5,7‰, а за областта -5,1‰.

3.4. Механично движение на населението

Механичното движение на населението, т.е. процесите на изселване и заселване, оказват влияние върху демографското, икономическото и социалното развитие на територията на дадена община.

Механичният прираст в община Първомай варира през разглеждания период. Стойностите са предимно положителни, с изключение на 2011, 2014 и 2016 г.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

Таблица 5. Механично движение на населението в община Първомай за периода 2011-2016 г.

Година	Заселени	Мъже	Жени	Изселени	Мъже	Жени	Механичен прираст	Мъже	Жени
2011 г.	343	170	173	348	176	172	-5	-6	1
2012 г.	348	175	173	303	138	165	45	37	8
2013 г.	394	175	219	312	153	159	82	22	60
2014 г.	399	182	217	402	195	207	-3	-13	10
2015 г.	679	337	342	576	259	317	103	78	25
2016 г.	389	170	219	406	167	239	-17	3	-20

Източник: НСИ

Таблица 6. Средна продължителност на живота на населението за област Пловдив по пол за периода 2011-2017 г.

Област	2011-2013 г.			2012-2014 г.			2013-2015 г.			2014-2016 г.			2015-2017 г.		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
Пловдив	75,05	71,30	78,89	75,12	71,40	78,94	75,14	71,35	79,00	75,1	71,4	78,9	75,2	71,4	79,0

Източник: НСИ

Таблица 7. Прогноза за населението на област Пловдив за периода 2015-2070 г.

Област/Пол	При хипотеза за конвергентност 1											
	Година											
	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	2055	2060	2065	2070
Пловдив	677 645	670 897	662 160	652 733	643 348	634 152	624 797	614 890	604 379	593 194	581 564	569 925
Мъже	326 859	323 729	320 054	316 317	312 801	309 466	306 009	302 124	297 738	292 902	287 821	282 815
Жени	350 786	347 168	342 106	336 416	330 547	324 686	318 788	312 766	306 641	300 292	293 743	287 110

Източник: НСИ

**3.5. Средногодишна продължителност на живота на населението на област Пловдив.
Прогноза за населението на област Пловдив и община Първомай в средносрочен и
дългосрочен аспект**

Данните в Таблица 6 показват, че през периода 2011-2017 г. е постоянна тенденцията на увеличаване на средната продължителност на живот на населението в област Пловдив, като тя е по-висока при жените.

Прогнозата за населението на област Пловдив до 2070 г., при хипотеза на конвергентност, е дадена в Таблица 7.

Прогнозата за населението на област Пловдив в дългосрочен аспект очертава негативна тенденция. Населението в областта ще намалее с 24 912 д. (3,7%) до 2030 г., със 62 755 д. (9,3%) до 2050 г. и със 107 720 д. (15,9%) до 2070 г. спрямо броя за населението към настоящия момент (2015 г. – 677 645 д.).

На Таблица 8 са представени прогнозни стойности за броя на населението в община Първомай за периода 2016-2035 г.:

**Таблица 8. Прогноза за населението на община Първомай за периода 2016-2035 г.
(брой)**

Година	2016	2017	2018	2019	2020	2025	2030	2035
Община Първомай	24 197	23 843	23385	22954	22508	20 096	17 487	14 830

Източник: Национален статистически институт

Видно от таблицата е, че за община Първомай се очертава същата негативна тенденция по отношение на броя на населението, както и при прогнозните стойности за област Пловдив. Населението в общината ще намалее с 1 243 д. (5,1%) до 2019 г. и с 1 689 д. (6,9%) до 2020 г. спрямо броя му към 2016 г. – 24 197 д.). До 2035 г. населението се очаква да намалее с 9 367 д. по прогнозни изчисления.

3.6. Доходи, заетост и безработица в община Първомай

На Таблица 9 са представени данни относно средногодишния доход на лице от домакинство в област Пловдив за периода 2013-2016 г.:

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

Таблица 9. Средногодишен доход на лице от домакинство за периода 2013-2016 г. в лв.

Година	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.
България	4 814	4 813	4 953	5 167
Област Пловдив	4 514	4 410	4 300	4 381

Източник: НСИ

Данните от таблицата показват, че средногодишния доход на лице от домакинство в област Пловдив е сравнително близък с отчетения на национално ниво. Средногодишният доход на лице от домакинство в областта е намалял със 133 лв. (2,9%) за 2016 г. спрямо стойността му през 2013 г. (4 514 лв.). Отчетените стойности на показателя за областта през 2013 г. показват, че доходът на лице от домакинство в областта е с 300 лв. по-нисък спрямо отчетения за страната (2013 г. – 4 814 лв.).

По отношение на **заетостта**, в общината през 2016 г. в различните отрасли на икономиката са заети 5 043 д. или 10,8% повече спрямо броя им през 2014 г. (4 569 д.).

По данни на НСИ, през 2016 г. най-голям дял заети лица има в сектора на „Преработващата промишленост“ – 2 177 д. или 43,2% от всички заети, сектор „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ – 984 д. (19,4%) и сектор „Селско, горско и рибно стопанство“ – 846 д. (16,7%).

Таблица 10. Заети лица в община Първомай за периода 2014-2016 г. (брой)

Икономически дейности (A21)	Предприятия	Заети лица
2014 г.		
Общо в община Първомай	895	4 569
Селско, горско и рибно стопанство	137	791
Добивна промишленост	-	-
Преработваща промишленост	109	2 070
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	6	18
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	-	-
Строителство	32	77
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	378	860
Транспорт, складиране и пощи	31	133
Хотелиерство и ресторантьорство	56	159
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	7	10
Операции с недвижими имоти	18	22
Професионални дейности и научни изследвания	29	67
Административни и спомагателни дейности	6	7
Образование		..
Хуманно здравеопазване и социална работа	33	277

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

Икономически дейности (A21)	Предприятия	Заети лица
Култура, спорт и развлечения	7	24
Други дейности	44	51
2015 г.		
Общо в община Първомай	895	4 850
Селско, горско и рибно стопанство	141	819
Добивна промишленост	-	-
Преработваща промишленост	110	2 245
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	6	18
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	-	-
Строителство	30	83
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	364	895
Транспорт, складиране и пощи	32	157
Хотелиерство и ресторантьорство	60	154
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	..	..
Операции с недвижими имоти	22	35
Професионални дейности и научни изследвания	29	68
Административни и спомагателни дейности	8	14
Образование	..	..
Хуманно здравеопазване и социална работа	31	274
Култура, спорт и развлечения	6	23
Други дейности	50	55
2016 г.		
Общо в община Първомай	935	5 043
Селско, горско и рибно стопанство	149	846
Добивна промишленост	-	-
Преработваща промишленост	114	2 177
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	7	..
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	-	-
Строителство	26	59
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	392	984
Транспорт, складиране и пощи	31	167
Хотелиерство и ресторантьорство	61	144
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	5	12
Операции с недвижими имоти	24	32
Професионални дейности и научни изследвания	30	69

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

Икономически дейности (A21)	Предприятия	Заети лица
Административни и спомагателни дейности	9	14
Образование	..	..
Хуманно здравеопазване и социална работа	32	294
Култура, спорт и развлечения	..	21
Други дейности	48	60

Източник: НСИ

През последните години се наблюдава и увеличение в броя на предприятията на територията на община Първомай, като през 2014 г. те са 895, а през 2016 г. са 935, което аналогично оказва влияние и върху броя на заетите.

По отношение на заетостта по предприятия, най-голям е броят на заетите в средните предприятия от 50 до 249 д.

Най-голяма заетост в община Първомай осигуряват фирмите:

- „Витал“ ООД – хранителни добавки, подправки и подсладители;
- „Шипка 99“ АД – млечни продукти;
- „Първомай БТ“ АД – тютюневи изделия;
- „Искра 95“ АД – текстил;
- „Птицекланица Първомай“;
- „Грийнс“ ООД – оранжерии;
- „Булконс Първомай“ ЕООД – храни;
- „Лора Фешън“ ООД – трикотаж;
- „Чугунолеене инвест 97“ АД – металургия;
- „БВП Първомай“ ООД – консервно производство.

Данни за **безработицата**, търсенето и предлагането на трудовия пазар в общината са представени на Таблицата 11:

Таблица 11. Безработица в община Първомай за периода 2014-2017 г.

Показатели	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.
Регистрирани безработни - бр.	1 862	1 523	1 151	959
Равнище на безработица - %	21.17	17.32	13.09	10.90
Безработни лица до 29 г. включително	337	235	221	146
Продължително безработни > 1 г.	855	803	749	322

Източник: Дирекция „Бюро по труда“ гр. Първомай

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

Данните от таблицата очертават положителна тенденция по отношение на безработицата в община Първомай през разглеждания период – броят на безработните е намалял с 903 д. (48,5%) за 2017 г. спрямо началото на периода (2014 г. – 1 862 д.). Броят на безработните младежи (до 29 г. вкл.) също бележи намаление към 2017 г. (намаление със 191 д. или 56,7% спрямо 2014 г.). Значително намалява и броя на регистрираните безработни с регистрация над 1 г. – намаление с 533 д. (62,3%) за 2017 г. спрямо началото на периода – 2014 г. Въпреки това към 31.12.2017 г. равнището на безработица в общината – 10.9% е със значително по-високи стойности от средното за страната (6,2%) и средното за област Пловдив (4,7%).

Най-голям е дялът на безработните без образование и с ниска квалификация. Най-голям е броят на регистрираните безработни с начално и по-ниско образование (414 д.), следвани от тези със средно (345 д.), а най-малък е броят на тези с висше образование – 51 д.

Таблица 12. Безработица в община Първомай за 2016 г.

Образование	Регистрирани безработни	%
Начално и по-ниско	414	44,28
Основно	130	13,90
Средно	340	36,36
Висше	51	5,46
Всичко:	935	100

Източник: Дирекция „Бюро по труда“, гр. Първомай

4. Икономически характеристики

4.1 Състояние на основните икономически сектори

Икономическото развитие през последните години, въпреки световната финансова криза, очертава положително развитие в община Първомай. Към края на 2016 г. регистрираните стопански субекти в общината са 935, от които микро (до 9 заети) – 841 броя, малки (от 10 до 49 заети) – 76 броя и средни (от 50 до 249 заети) – 18 предприятия. Ясно се вижда доминиращото влияние на микропредприятията. Това е признак за гъвкавост от една страна, но от друга няма водещи средни и големи предприятия, които да осигурят стабилна заетост и солидна добавена стойност. Към 2016 г. се наблюдава увеличение на броя на регистрираните предприятия в общината с 4,5% или с 40 предприятия спрямо 2014 г. (895 предприятия).

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

Преобладаваща част от предприятията развиват дейност в областта на „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ (392 предприятия), „Селско, горско и рибно стопанство“ (149 предприятия) и „Преработваща промишленост“ (114 заети).

На първо място по нетни приходи от продажби се нарежда „Търговията, ремонт на автомобили и мотоциклети“ с 208 517 хил. лв, на второ - „Преработващата промишленост“ със 122 009 хил. лв, на трето място са предприятията от „Селското, горското и рибно стопанство“ с 49 232 хил. лв. В останалите сектори на икономиката се създава малък обем бруто продукция, приходи от дейността и нетни приходи от продажби.

Таблица 13. Нетни приходи от продажби и ДМА в община Първомай за периода 2014-2016 г. (хил. лв.)

Икономически дейности (A21)	Предприятия - брой	Нетни приходи от продажби	ДМА
2014 г.			
Общо в община Първомай	895	392 726	423 822
Селско, горско и рибно стопанство	137	46 752	47 115
Добивна промишленост	-	-	-
Преработваща промишленост	109	111 517	69 950
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	6	..	..
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	-	-	-
Строителство	32	9 544	472
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	378	165 062	30 305
Транспорт, складиране и пощи	31	6 622	1 389
Хотелиерство и ресторантьорство	56	2 726	2 718
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	7	455	31
Операции с недвижими имоти	18	327	2 728
Професионални дейности и научни изследвания	29	2 393	151
Административни и спомагателни дейности	6	..	..
Образование		..	-
Хуманно здравеопазване и социална работа	33	5 820	1 024
Култура, спорт и развлечения	7	..	..
Други дейности	44	412	203
2015 г.			
Общо в община Първомай	895	442 897	444 538
Селско, горско и рибно стопанство	141	47 820	65 376
Добивна промишленост	-	-	-
Преработваща промишленост	110	122 171	70 624
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	6	..	..
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	-	-	-

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

Икономически дейности (A21)	Предприятия - брой	Нетни приходи от продажби	ДМА
Строителство	30	5 604	681
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	364	207 528	43 686
Транспорт, складиране и пощи	32	8 102	1 918
Хотелиерство и ресторантьорство	60	2 938	2 597
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	..	144	..
Операции с недвижими имоти	22	933	6 610
Професионални дейности и научни изследвания	29	2 543	131
Административни и спомагателни дейности	8	274	348
Образование	..	..	..
Хуманно здравеопазване и социална работа	31	5 829	1 077
Култура, спорт и развлечения	6	..	..
Други дейности	50	595	175
2016 г.			
Общо в община Първомай	935	451 816	449 890
Селско, горско и рибно стопанство	149	49 232	64 117
Добивна промишленост	-	-	-
Преработваща промишленост	114	122 009	53 567
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	7	46 061	..
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	-	-	-
Строителство	26	1 798	400
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	392	208 517	54 927
Транспорт, складиране и пощи	31	7 170	1 364
Хотелиерство и ресторантьорство	61	2 678	2 659
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	5	169	..
Операции с недвижими имоти	24	520	5 289
Професионални дейности и научни изследвания	30	2 824	369
Административни и спомагателни дейности	9	256	293
Образование	..	..	..
Хуманно здравеопазване и социална работа	32	6 012	1 048
Култура, спорт и развлечения	..	..	..
Други дейности	48	552	204

Източник: НСИ

Тенденцията за 2014-2016 г. е нарастване на общата численост на стопанските единици и нарастване на нетните приходи от продажби, както и на разходите за ДМА. По отношение на разходите за придобиване на ДМА, може да се изведе заключението, че бизнесът се грижи да

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

обновява оборудването си и подобрява конкурентоспособността си. Нетните приходи от продажби са нараснали с 6,1% за 2016 г. спрямо 2014 г. или от 423 822 хил. лв. на 449 880 хил. лв. При заетите лица също се наблюдава увеличение за разглеждания период, което се дължи както на нарастване на броя на предприятията в общината, така и на тяхното разрастване.

Средната годишна номинална заплата в общината за периода 2014-2016 г. показва също увеличение, което не е съизмеримо с нарастването на приходите, респективно на печалбите.

През 2016 г. заплатите бележат увеличение в размер на 1 038 лв. или 15% спрямо 2014 г. (6 868 лв.). Наблюдава се тенденция за по-високи заплати в общественния сектор с 1 051 лв. спрямо частния, което е негативно за развитието на бизнеса.

Таблица 14. Средна брутна годишна работна заплата в община Първомай за периода 2014-2016 г. (хил. лв.)

Година	Заплати общо	Частен сектор	Обществен сектор
2014 г.	6 868	6 428	8 145
2015 г.	7 180	6 721	8 696
2016 г.	7 906	7 651	8 702

Източник: НСИ

Селско стопанство

Секторът на селското стопанство осигурява 14,4% от заетостта в община Първомай. За периода 2014-2016 г. се наблюдава увеличение на заетите в селското стопанство, което се дължи на разрастването на селскостопанските обекти. Голяма част от тях са кандидатствали и по мерките на Програмата за развитие на селските райони: подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“; подмярка 4.3. „Инвестиции в преработка/ маркетинг на селскостопански продукти“; подмярка 6.1 „Стартова помощ за млади земеделски производители“ и подмярка 6.3. „Стартова помощ за развитието на малки стопанства“.

Селското стопанство е традиционно силен отрасъл за общината, представен от двата подотрасъла - растениевъдство и животновъдство.

Растениевъдство

Таблица 15. Размер и структура на земеделските площи в община Първомай за периода 2014-2017 г.

Година	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.
Размер на засети земеделски площи - дка	141 252	140 244	162 363	165 510
Обработваема земеделска земя - дка	263 344	263 221	263 135	262 705
Трайни насаждения и билки - дка	11 038	11 155	6 241	6 671
Брой регистрирани земеделски стопани	927	983	1 018	871

Източник: Областна дирекция „Земеделие“, гр. Пловдив

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

От данните в таблицата се вижда, че размерът на засетите земеделски площи се увеличава за 2017 г. със 17,2% или с 24 258 дка спрямо 2014 г. За разлика от това при обработваемата земеделска земя се наблюдава спад с 639 дка за 2017 г. При трайните насаждения и билки също се наблюдава намаление с 4 367 дка.

Най-висок дял от засетите масиви в общината имат зърнено-хлебни и фуражни култури, като от тях най-много са засети с пшеница. Голяма част от обработваемите площи са засети с технически култури, сред които най-много със слънчоглед.

Животновъдство

Животновъдството се развива основно от индивидуални собственици на животни и може да се отнесе към т.н. „дребното животновъдство“ – в индивидуални стопанства. То покрива преобладаващия дял в статистическите количества. На територията на общината има само няколко малко по-големи животновъдни и птицевъдни ферми. Въпреки това общината е на първо място в областта по производството на краве мляко.

Броят на регистрираните животновъдни обекти за едри преживни животни намалява през 2017 г. с 392 стопанства спрямо 2014 г. Същото се случва и с регистрираните животновъдни обекти за дребни преживни животни, чийто брой намалява с 65 за 2017 г. (103) спрямо 2014 г. (168).

Местоположението на община Първомай благоприятства развитието и на пчеларството в района. Разположението ѝ предполага и възможност за производство на екологично чисти пчелни продукти. За периода 2014-2017 г. броят на пчелините се е увеличил от 45 през 2014 г. на 66 през 2017 г.

Таблица 16. Брой на селскостопанските животни в община Първомай за 2015 г.

Вид	Брой
Едър рогат добитък	8 598
Дребен рогат добитък	12 368
Свине	340
Птици	91 395

Източник: НСИ

Преобладаващи сред отглежданите животни са птиците. От дребния рогат добитък преобладават овцете – над 12 хил. броя.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

Горско стопанство

Горският фонд на ДГС „Първомай“ е с обща площ 95 696,55 дка. Релефът на територията на стопанството е сравнително разнообразен - от равнинен и равнинно-хълмист в северната и централна част, постепенно преминава на юг в хълмисто-предпланински и само в най-южната част при надморска височина над 800 м. има нископланински характер.

На територията на Държавно горско стопанство „Първомай“ са разположени два броя разсадници. В отдел 19–8 се намира горски разсадник „Мечка“, който е с надморска височина 150 м. и площ 143 дка. Той е специализиран за производство на широколистни фиданки, основно тополя – И 214, И 39/61 и фиданки от акация, сребролистна липа, дъбове, ясен и др. Произвеждат се и пикирани /школувани/ фиданки от туя, дугласка ела, ливански кедър, липи, американски ясен и др.

Преобладаващи видове дивеч и риба са сърна, дива свиня, елен благороден, заек, фазан, яребица, пъдпъдък, кеклик, гургулица, гривяк; сред хищниците са лисица, чакал, дива котка, а сред рибите - шаран, каракуда, червеноперка, скобар, кефал, черна мряна, уклея, сом, щука и костур.

Туризм

За периода 2011-2016 г. в община Първомай се е увеличил броят на местата за настаняване от 2 през 2011 г. на 6 през 2016 г. Успоредно с това се наблюдава и увеличение на броя на леглата за 2016 г. със 126% спрямо 2011 г. Негативна тенденция се наблюдава при реализираните приходи от нощувки, пренощували лица, при които се отчита спад за 2016 г. в сравнение с 2011 г.

Таблица 17. Места за настаняване, легла и нощувки в община Първомай за периода 2011-2016 г.

Година	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.
Места за настаняване	2	6	7	7	7	6
Легла	115	249	240	240	240	260
Легла денонощия	41 975	85 921	87 321	87 590	87 482	90 176
Стаи	44	121	105	100	101	91
Реализирани нощувки	..	8 769	5 997	4 842	6 787	3 560
Пренощували лица	..	2 630	2 286	2 514	3 192	1 937
Приходи от нощувки	..	324 762	189 069	170 807	214 149	122 687
Хотели	-	5	5	5	5	5

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

Година	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.
Легла	-	141	122	122	122	152
Легла денонощия	-	47 893	44 251	44 520	44 530	53 888
Стаи	-	83	77	77	78	73
Реализирани нощувки	-	7 874	5 920	4 698	5 656	3 116
Пренощували лица	-	1 822	2 210	2 375	2 988	1 522
Приходи от нощувки	-	312 143	187 914	167 762	199 064	116 357

Източник: НСИ

Община Първомай има потенциал за развитието на различни видове туризъм, като екотуризъм, културно-познавателен, селски, бизнес туризъм. Край с. Винаца се намира едно от малкото в страната находища на блатно кокиче. В землищата на селата Бяла река, Православен, Езерово са разположени защитени територии с фосилни находки от гръбначни животни, представители на хоботните бозайници. Археологическите разкопки, природните дадености, множеството чешми и заслони, построени от местните жители, обуславят идеята за построяване на екопътеки - екопътека „Буково – Искра“ през местностите „Караулката“, „Жълтата пещера“ и „Лъва“, екопътека „По стъпките на Ангел Войвода“ и др.

Селският туризъм има потенциал за развитие поради наличието на необитавани къщи, запазили автентичността си и типичния облик във всяко населено място. Прави впечатление, че в последните години инвеститорски интерес има към селата, които имат потенциал за развитие и на друг вид туризъм, като воден, риболовен, културно-исторически и др.

Предпоставка за развитие на водния и риболовен туризъм са и многото микроязовири и реките Марица, Мечка, Кайлийка.

Виненият туризъм е най-добре представен от Винарна „Загрей“ - един добре диференциран завършен туристически продукт. Тя се намира в непосредствена близост до гр. Първомай на международен път Е - 80. Построена е през 2004 г. и представлява модерен комплекс с напълно завършен цикъл на производство, започващ от гроздето и завършващ до бутилка вино. Винарна „ Загрей" предлага не само прекрасни червени вина, но и отлични условия за тяхната дегустация.

В общината се организират и няколко бизнес форума, в резултат на които общината се посещава не само от български предприемачи, но и от бизнес делегации от Турция, Гърция, Беларус, Йордания, Китай и др. На форумите са организирани изложби като „Произведено в Първомай“, „Произведено в регион „Тракия““ и други мероприятия, свързани с културата и обичаите в общината и региона.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

Културно-познавателният туризъм дава възможност на посетителите да придобият познания в областта на традициите, навиците и обичаите на местното население, да се докоснат до паметници, които датират от времето на траките.

С най-голям потенциал за развитие на културно-исторически туризъм е районът около селата Езерово - Драгойново - Буково. В района на с. Езерово е открит прочутият Езеровски пръстен и уникален скелет на дейнотериум от преди 10 милиона години. Южно от с. Драгойново е съществувало голямо тракийско селище, което е активно до около III в. пр. н. е.

Откритият през 2012 г. тракийски амфитеатър на вр. Драгойна е уникално съоръжение, подобно на това в Пловдив. Археологическият обект е с площ около 1 декар, ограден с каменна стена. В основната си част е от местни каменни отломки, но са запазени и обработени камъни с историческа информация.

5. Състояние на инфраструктурата

5.1 Водоснабдяване и канализация

Водоснабдяване

Гр. Първомай е в една водоснабдителна зона със селата Градина и Крушево. Водоснабдяването става с подпочвени води от 13 бр. тръбни кладенци с бункерни помпени станции. Дебитът на водоизточника е 130 л/сек. Последните изпращат водата в напорен резервоар 2500 м³ в гр. Първомай. На площадката на водоема има хлораторна станция. В гр. Първомай е изградена помпена станция 2-ри подем с две групи помпи – една за гр. Първомай и една за кв. Дебър, с. Градина и с. Крушево. Понастоящем водата за гр. Първомай се подава гравитачно.

Обеззаразяването на водата от кладенците се извършва с хлоргаз. Хлораторното помещение е в рамките на помпена станция „Първомай“ 2-ри подем. Хлоргазът се съхранява във варели с обеми, съдържащи по 400 кг. Хлораторното е оборудвано с един работен варел за хлоргаз. Дозирането на хлоргаза с оглед осигуряване на остатъчен хлор с концентрация 0,30,4 мг/л. в подаваната вода, се извършва с хлор апарати ADVANCE – Унгария.

Съгласно данните от „ВиК“ ЕООД Пловдив общият брой на аварияте по външните водопроводи на града не са много на брой. При голямата дължина на външните водопроводи

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

тази аварийност е незначителна. Подмяната на старите етернитови и стоманени тръби, обаче, е необходима.

Водопроводите от водоизточника са стари и амортизирани. Това се отнася особено за старите етернитови тръби. Лошото състояние на етернитовите тръби е потенциален източник за проблеми във външното водоснабдяване.

Разпределителната мрежа на зона Първомай е с обща дължина около 112,69 км. Изпълнена е предимно от етернитови тръби, малка част – стомана, както и полиетиленови тръби. Мрежата е амортизирана. По данни от оператора „ВиК“ ЕООД, гр. Пловдив – 100 % от регистрираните консуматори имат водомери.

През 2012 г. е изготвен проект за обект „Подобряване и развитие инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в гр. Първомай“.

На 23 октомври 2015 г. стартира дейността на ПСОВ, изградена по проект № DIR-51011116-62-146 „Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в гр. Първомай“ по процедура № BG161PO005/10/1.11/02/16 „Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в агломерации с над 10 000 екв. ж.“.

Основната цел на проекта е да се подобри инфраструктурата във водния сектор в община Първомай, в съответствие с директивите на ЕС, а специфичните цели: подобряване на екологичното състояние на региона и подобрена градска среда в резултат от развитието на канализационната система и ПСОВ, подобрена екологична обстановка по отношение на общественото здраве и правилното събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води. Вследствие на проекта е изградена канализационна мрежа в кв. Любеново, включваща два главни канализационни колектора Главен колектор I и Главен колектор II, разположени изцяло в регулацията на квартала; изградени второстепенни клонове на канализационната мрежа в кв. Любеново, Дебър и Ромска махала; изградени сградни канализационни отклонения, едновременно с изграждането на канализационната мрежа; поставени ревизионни шахти на местата, на които се сменят направлението, диаметъра и наклона на канала; реконструкция/рехабилитация на съпътстваща водоснабдителната мрежа в кварталите Любеново, Дебър и част от Ромска махала; изграден довеждащ колектор до площадката на ПСОВ; изграждане на пречиствателна станция за отпадъчни води за гр. Първомай, община Първомай, със следната технологична схема: механично предварително пречистване на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

отпадъчните води; отделяне на мазнини; СВ – реактор за биологичното пречистване на битовата отпадна вода; събиране на излишната активна утайка (включително резервоар за разбъркване на утайката, високонапорна помпа, дозираща станция за полимер, камерна филтър-преса). Определено може да се твърди, че канализацията на града изпълнява своите функции относно улавянето и отвеждането на битовите отпадъчни води.

5.2 Електроенергийна инфраструктура

Изградената мрежа за ниско напрежение е 420 км. в община Първомай. Има построени 78 трафопоста. Електроенергийната система в общината е добре развита и оразмерена да поеме много по-голямо натоварване, което би улеснило бъдещите консуматори и би стимулирало икономическото развитие. Значителна част от съоръженията средно и ниско напрежение са в експлоатация повече от 20 години. Част от стълбовете и проводниковата мрежа е с изтекъл срок на годност. Съществуват проблеми в отделни селища и квартали със спад на напрежението над допустимите норми, произтичащо от дълги мрежи с малки сечения и недостатъчен брой трафопостове. Всички населени места в общината са електрифицирани, но преносната мрежа (36% морално и физически износена) до и във тях се нуждае от реконструкция и модернизация.

5.3 Газоснабдяване

До 31.12.2013 г. „Овергаз Юг“ АД е инвестирал 5 029 000 лв. за реализация на съоръжения за газификация. За периода 2014-2020 г. в инвестиционната програма на дружеството са заложили: 247 000 лв. за газоразпределителна мрежа и 213 000 лв. за съоръжения.

Необходимо е насърчаване на енергийната ефективност чрез система от мерки и дейности на гражданите, фирмите и публичните институции, с цел както на икономии, така и за повишаване конкурентоспособността на икономиката, сигурността на енерго- и газоснабдяването и опазването на околната среда.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

5.4 Транспортна инфраструктура и комуникации

Дължината на уличната мрежа в община Първомай е 462 км., от които: асфалтови настилки 58 км., бетонови настилки 2.5 км., баластрени настилки 200.0 км., без настилки 180 км.; 176 000 кв. м са направените тротоарни настилки. Положени са 88 км. бордюри.

На територията на община Първомай има изградена IV-то класна пътна мрежа 110 км, чиято поддръжка е в компетенциите на общинското ръководство.

Автобусен транспорт

Автобусният транспорт се осъществява по транспортна схема, разработена от Община Първомай. Тя е отворена и има възможност за развитие при формирането на допълнителен пътникопоток.

Към 2016 година всички населени места в общината имат минимум 3 ежедневни автобусни връзки с общинския център Първомай (изключение прави само с. Добри дол). Осем курса по две направления свързват Първомай с областният град Пловдив. Директна автобусна връзка с областния град Пловдив имат 7 населени места от общината с население 24 230 души или 77,7% от населението. Директна връзка със Стара Загора имат 3 населени места в общината (Първомай, Крушево, Градина) с население 19 784 души или 63% от населението.

Преминаването на първокласния път Е-80 през общината дава възможност населението да ползва и превози, организирани от други общини. Превозите се осъществяват само от частни фирми. Конкурсното начало при възлагането на превозната дейност дава възможност общината да защити претенциите на обществения интерес към превозвачите.

През територията на общината минава жп линия №1 - ЖП - коридор №10 Сърбия - Турция (Ниш - София – Пловдив - Истанбул). В момента гарата разполага с 4 коловоза. Товаро-разтоварната дейност се осъществява с един 5-тонен кран. Директна жп-връзка с областния град Пловдив имат 3 населени места от общината (Първомай, Караджалово и Виница).

6. Анализ на компонентите на околната среда

Ръководството на Община Първомай отчита факта, че опазването на природата е в основата на устойчивото развитие на общината и провежда системно политика за подобряване на компонентите на околната среда, защита на природното наследство и популяризиране на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

биологичното разнообразие. Политиката се изразява в извършването на проверки, изразяването на становища по отношение на благоустрояването и опазването на околната среда. Община Първомай поддържа „зелен телефон“ и имейл адрес, на който заинтересованите граждани да съобщават за нередности и предложения.

Географските и икономическите условия в община Първомай са благоприятни за запазване на околната среда.

Община Първомай попада в района на действие на Регионалната инспекция по околната среда и водите - Пловдив, която осигурява на регионално равнище държавната политика за опазването и осигуряването на благоприятна и здравословна среда в съответствие с установените стандарти и нормативи.

Непрекъснатата връзка с РИОСВ допринася за намаляване конфликта между развитието на местната промишленост и замърсяването, което оказват нейните производства върху състоянието на околната среда.

6.1. Въздух

По отношение на атмосферния въздух Контролираните обекти са 19 броя. За констатиране превишения на нормите за допустими емисии от обекти с точкови източници в атмосферния въздух е наложена текуща санкция на „Хелиос ойл“ ООД, която е действаща и към момента. Останалите обекти са газифицирани и при извършване на измервания не са констатирани превишения на нормите за допустими емисии.

През 2014 г. с Мобилната автоматична станция на ИАОС за следене качеството на атмосферния въздух са извършени измервания на територията на гр. Първомай пред общината. В резултат на измерванията са регистрирани 1.02 пъти превишения на ФПЧ₁₀.

На територията на общината няма станции за контрол на състоянието на въздуха. Извършва се периодичен контрол от РИОСВ – Пловдив на азотен диоксид, серен диоксид, сероводород, прах и оловни аерозоли.

6.2. Води

Общият брой на пунктовете за контролен мониторинг на територията на област Пловдив през 2017 г. е 8 пункта на реки и 2 пункта на язовири. В тези пунктове се извършва мониторинг на биологични и физико-химични елементи, като еднократно в периода на ПУРБ

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

е предвидено да се извърши и мониторинг и хидроморфологични елементи за качество. Един от пунктовете е разположен в гр. Първомай на р. Марица.

През 2016 г. е констатирано превишаване на индивидуалната емисионна норма (ИЕО) по показатели общ азот и общ фосфор на отпадъчните води след ГПСОВ - Пловдив, като причината за това е липсата на съоръжения за третично пречистване (отделяне на азот и фосфор), както и това, че в ГПСОВ - Първомай продължава работата по установяване на технологичния режим на станцията, тъй като все още не се постигат нормите в разрешителното за заустване по показатели: БПК₅, общ азот и общ фосфор. При извършените контролни проверки през 2017 г., както и от протоколите от проведен собствен мониторинг през изтеклата година не е отчетено превишаване на ИЕО по показателите, посочени в разрешителното за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води.

Участъците в лошо състояние на територията на община Първомай са: р. Чинардере от язовир Леново до вливане в р. Мечка - причина за лошото екологично състояние на водното тяло е вливане на непречистени битови и промишлени отпадъчни води от населени места и производствена дейност на мандри в р. Чинардере.

Пречиствателната станция на ЕТ „Бор чвор“, с. Дълбок извор е пусната в експлоатация през 2011 г., както и тази на „Елит-95“ ООД. В края на 2013 г. е изградена тази на „ТЕР-М“ ЕООД - Първомай. Изградено и въведено в експлоатация е пречиствателно съоръжение за биологично пречистване на битови и производствени отпадъчни води.

През 2015 г. приключи изпълнението на проект „Канализация и ПСОВ – Първомай със средства по ОП „Околна среда“ - ГПСОВ е приета в редовна експлоатация. За обекта има издадено разрешително за ползване на воден обект на община Първомай, съгласно което отпадъчните води се заустват в река Първомайско дере, поречие на река Марица.

Във връзка с подадени сигнали за мъртва риба по поречието на р. Мечка са извършени проверки на място с представители на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“, гр. Пловдив, Регионална лаборатория, гр. Пловдив към ИАОС (Изпълнителна агенция по околна среда), гр. София. При извършените проверки, обаче, не е открит причинителят на замърсяването на р. Мечка и измирането на рибата.

Химичното състояние на подземните води в община Първомай се следи от контролен пункт BG3G0000aQhMP036 гр. Първомай и BG3G000000NMP057 в с. Православен.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

От извършените наблюдения върху химичното състояние през 2014 г. се констатира:

1. В мониторингов пункт BG3G0000aQhMP036 - Сондаж, гр. Първомай, общ. Първомай:

а) Обща α -активност - средноаритметична стойност (медиана) – 1,0405 Bq/l е над стандарт (0,5 Bq/l);

б) Естествен уран - средноаритметична стойност – 0,073 mg/l е над стандарт (0,06 mg/l).

2. В мониторингов пункт BG3G000000NMP057 - ПС-ПБВ - Сондаж, с. Православен, общ. Първомай:

а) Фосфати - средноаритметична стойност (медиана) – 0,74 mg/l е над стандарт (0,5 mg/l);

б) Обща α -активност - средноаритметична стойност (медиана) – 0,6785 Bq/l е над стандарт (0,5 Bq/l).

На територията на Пловдивски район за ПВТ BG3G00000NQ018 релевантните стойности на хлориди, калций, цинк, амониеви йони, електропроводимост, нитрити, нитрати, фосфати, натрий, перманганатна окисляемост, манган, са под пределните стойности, а релевантната стойност на обща α -радиоактивност е над стандарта. В района на РИОСВ - Пловдив подземното водно тяло BG3G00000NQ018 е в лошо химично състояние.

Отпадни води

Основни източници на отпадъчни води са градските канализационни мрежи и по-големите промишлени обекти, заустващи отпадъчни води в селищните канализации и в открити водни обекти. Непречистените води от населените места са основните замърсители на водоприемниците в района. В част от населените места в общината са изградени канализационни мрежи, които се стопанисват от ВиК дружеството. Такива са канализацията в гр. Първомай. Изградени частични канализации има в редица други населени места, които не се експлоатират от ВиК. Изградените локални пречиствателни станции и съоръжения на територията на общината се поддържат в сравнително в добро и задоволително техническо и експлоатационно състояние.

Промислени води

На територията на община Първомай, „Бор-Чвор“ ООД гр. Пловдив с обект „Млекопреработвателно предприятие“, с. Дълбок извор има издадено разрешително за заустване на отпадъчните води в р. Тополовска - водоприемник втора категория. Има изградена

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

и въведена в експлоатация пречиствателна станция за биологично пречистване на битови и производствени отпадъчни води. „Бор Чвор“ ООД извършват собствени периодични измервания на отпадъчните води. При извършените контролни проверки не е установено нарушение на ИЕО.

„ТЕР – М“ ЕАД - гр. Първомай има изградено и въведено в експлоатация съоръжение за пречистване на битови и производствени отпадъчни води. Със средства осигурени по Програмата за развитие на селските райони е стартирала реконструкция и разширение на съоръжението с цел да се постигнат ИЕО в РЗ.

6.3. Земи и почви

На територията на община Първомай Регионалната инспекция по околната среда и водите - Пловдив има определен един пункт № 233 в с. Православен първо ниво за пробонабиране, определен от ИАОС.

При извършеният мониторинг не са констатирани замърсявания с тежки метали, металоиди, устойчиви органични вещества (пестициди).

Няма данни за киселини и засолени почви на територията на общината, както и няма определен пункт за мониторинг.

На територията на РИОСВ Пловдив се провежда ежегоден мониторинг на складове, в които залежават забранени и негодни за употреба продукти за биологична защита. Такъв склад за съхранение на продукти за растителна защита в гр. Първомай също подлежи на ежегоден мониторинг, като складът е в добро състояние и в него се съхраняват 65 900 кг. твърди и 4 000 литра течни пестициди.

При сегашната структура и принос на основните икономически дейности не се очаква негативно въздействие върху състоянието на почвите. Въпреки това, при планиране на икономическото развитие на общината - развитие на земеделско и горско стопанство, добивна промишленост - трябва да се отчита възможността за проявление на подобни процеси.

Община Първомай нямаше разработена Общинска програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите в съответствие с изискванията на чл. 26 от Закона за почвите. Същата се изготвя успоредно с настоящата програма.

6.4. Биоразнообразие

Законът за защитените територии въвежда категории защитени територии в съответствие с международната класификация. Определя се тяхното предназначение, режимът на опазването и ползването им. В закона са регламентирани процедурите за обявяване и промените в защитените територии като прекатегоризиране, заличаване, увеличение на площта, изменение в режима и др.

В защитените зони са разпространени следните видове:

Защитена местност „Находище на блатно кокиче“ с. Виница - едно от малкото естествени находища в България на блатно кокиче *Leucojum aestivum*/. Намира се в землището на с. Виница, община Първомай с площ 18,6ха.

Защитена местност „Находище на блатно кокиче“ с. Градина - местността е създадена с цел опазване находище на блатно кокиче (*Leucojum aestivum* L.) и естествена равнинна крайречна гора от полски бряст (*Ulmus minor*) и летен дъб (*Quercus robur*). Защитената местност включва влажна ливада и крайречна заливаема гора от полски ясен (*Fraxinus oxycarpa*) и полски бряст (*Ulmus minor*) край левия бряг на река Марица.

Освен посочените доминиращи видове в състава на горското съобщество влиза и летен дъб (*Quercus robur*), а от храстовите видове – кучешки дрян (*Cornus saaguineum*), глог (*Crataegus monoginae*), къпина (*Rubus caesius*) и др.

Защитена местност „Поповата ада“ в с. Виница - един от най-големите острови по поречието на река Марица, образуван изцяло от наносите ѝ. Територията се отличава с изключително богато биологично разнообразие, като в състава на флората и фауната присъстват видове с висока консервационна значимост. В границите на острова са установени около 180 вида висши растения. Коренната растителност на острова представлява комплекс, доминиран от върби (*Salix*), бяла (*Populus alba*) и черна тополя (*Populus nigra*), елши (*Alnus*) на места примесени с дръжкоцветен дъб (*Quercus pedunculiflora*), бряст (*Ulmus*) и лианите – повет (*Clematis vitalba*), бръшлян (*Hedera helix*), хмел (*Humulus lupulus*) висока скрипка (*Smilax excelsa*), обикновен брей (*Tamus communis*).

Защитена местност „Шарения остров“ - част от островно образование по р. Марица, обрасло с крайречна лонгозна дървесна растителност от върба (р.*Salix*), бяла и черна тополя (*Populus alba*, *Populus nigra*), полски и бял бряст (*Ulmus minor*, *Ulmus laevis*), полски клен (*Acer*

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

campestre). От храстовите видове преобладават лианите повет (*Clematis vitalba*), скрипка (*Smilax exelsa*), бръшлян (*Hedera helix*) и др.

Природна забележителност „Фосилни находки“ - обявена със Заповед №36/11.01.1968 г. на МГТП с обща площ 9 100 ха, обхващаща поземлен и горски фонд в част от землищата на селата Поповица, Ахматово, Богданци, Селци, Езерово, Бяла река и Православен, област Пловдив.

Защитена зона „Марица-Първомай“ - мястото обхваща участък на река Марица в района на град Първомай с крайречни местообитания и земеделски земи, разположени около нея. От запад на изток територията му се простира от селата Чалъковци и Поповица до Великан и Ябълково, а от север на юг от Мирово, Градина, Крушево и Добри дол до кв. Дебър, Караджалово и Скобелево. Крайречните гори по бреговете на Марица са главно от черна елша (*Alnus glutinosa*), върби (*Salix alba*, *S. fragilis*) и тополи (*Populus nigra*, *P. alba*) на места примесени с плантации от хибридни тополи. Сред земеделски земи са разпръснати малки дъбови гори. Тревните местообитания са представени от мезофилни тревни съобщества на ливадна власатка (*Festuca pratensis*), броеничеста ливадина (*Poa sylvicola*), ливадна лисича опашка (*Alopecurus pratensis*), пасищен райграс (*Lolium perenne*), издънкова полевица (*Agrostis stolonifera*) и др.

Районът на Марица при Първомай е мястото в България, където белочелата свръчка (*Lanius nubicus*) гнезди в най-голяма численост. Мястото е едно от най-важните в страната от значение за Европейския съюз за опазването на този вид и на късопръстия ястреб (*Accipiter brevipes*). Синявицата (*Coracias garrulus*) и белият щъркел (*Ciconia ciconia*) имат представителни за страната популации тук. През зимата по поречието на Марица редовно се среща голямата бяла чапла (*Egretta alba*), а в крайречните земи се задържа пойният лебед (*Cygnus cygnus*).

7. Анализ по фактори на въздействие

7.1. Отпадъци

По отношение на *анализа и оценката на действащото законодателство и програмни документи в областта на управлението на отпадъците* са формулирани следните изводи и препоръки:

- Към настоящия момент в Община Първомай са приети и действащи следните наредби, които съдържат разпоредби, свързани с дейностите по управление на отпадъците:
 - Наредба за управление на отпадъците на територията на община Първомай (в сила от 19.06.2014 г., приета с Решение № 437/19.06.2014 г.);
 - Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги, предоставяни от Община Първомай (в сила от 01.05.2014 г., посл. изм. и доп. с Решение № 86 от 22.06.2016 г.);
 - Наредбите са в пълно съответствие с новия ЗУО и в частично с промените в ЗМДТ по отношение на новите разпоредби относно формирането на таксата за битови отпадъци;
 - Наредбите са публикувани и достъпни за гражданите и заинтересованите лица, органи и организации на интернет страницата на общината. Основното предоставяне на информация в община Първомай е чрез секция „Екология“, „Обяви“, „Общински съвет“ и „Проекти“ на интернет страницата на общината <http://www.parvomai.bg>, именно – информация за взетите решения на Общински съвет във връзка с политиката по управление на отпадъци. Информацията за управление на отпадъците в общината се разпространява и чрез публикуване на съобщения на информационното табло, както и при необходимост в местните медии.
- На територията на община Първомай функционира добре организирана система за сметосъбиране на смесените битови отпадъци, като с осигурената техника и съдове са обхванати всички населени места. Община Първомай е изготвила и поддържа регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на нейната територия, съгласно изискванията на чл.19, ал.3, т.14 от ЗУО.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

- Липсва информация за количествата образувани строителните отпадъци на територията на община Първомай. На територията на община Първомай няма изградена инфраструктура за третиране на отпадъците от строителство и разрушаване.

- На територията на община Първомай има една функционираща пречиствателна станция за отпадъчни води, която се намира в град Първомай. Пречиствателната станция е в началото на своята експлоатация и все още не генерира значителни количества утайки за третиране.

- Необходимо е да се регулират дейностите по управление на строителните отпадъци и да се сключи договор с организация по оползотворяване на излезли от употреба гуми (ИУГ) или с лица, притежаваща разрешение за дейност с отпадъци по ЗУО.

- В изпълнение изискванията на чл.19, ал.3, т.13 от ЗУО са осигурени 2 броя площадки, на които гражданите могат да предават разделно събрани опасни отпадъци, едрогабаритни и др. Необходимо е да бъде осигурена инфраструктура за разделно събиране на растителни и биоразградими отпадъци при източника на образуване в т.ч. домакинства, търговски и административни обекти и заведенията за обществено хранене – вкл. осигуряване на необходимото оборудване и на съоръжения и техника за разделно събиране на зелени и биоразградими отпадъци.

- Дейностите по управление на отпадъците в община Първомай се осъществяват от служители на дейност „Чистота“ към Общината. Въведено е организирано сметосъбиране във всички населени места. Към момента на територията на община Първомай са осигурени и се обслужват общо 106 броя контейнери тип „бобър“ с обем 1,1 куб. м. и 6 612 броя кофи тип „кука“ с обем 240 л., а в дейността работят 56 човека.

- Количествата на разделно събраните битови отпадъци бележат тенденция към намаление с 11,1% за 2016 г. (249 т.) спрямо 2015 г. (280 т.).

Основните изводи и препоръки, които са формулирани на основата на анализа за **инфраструктурата за отпадъци** на територията на община Първомай са следните:

- Община Първомай е член на Регионално сдружение за управление на отпадъците – Регион Асеновград. На територията на община Първомай няма изградена претоварна станция и инсталация за предварително третиране на отпадъците, поради което всички генерирани

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

смесени битови отпадъци се депонират в „Регионален център за обезвреждане на твърди битови отпадъци“ за общините Асеновград, Първомай, Садово, Куклен и Лъки.

- Община Първомай е осигурила необходимата инфраструктура за събиране, транспортиране и последващо третиране на следните масово разпространени отпадъци: отпадъци от опаковки, ИУЕЕО, ИУМПС, НУБА и отработени масла, чрез сключени договори с организации по оползотворяване.

Основни изводи от анализа на *институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците*, с акцент върху контролните функции, са представени по-долу:

- Отговорните лица по управлението на дейностите с отпадъците са: Общински съвет, кмета на общината, кметове на населени места, служители от Общинска администрация и служители на „Сикюрити Глобъл“ ЕООД, осъществяващо по силата на договор контрол по спазване на общинските наредби.

- Община Първомай разполага с необходимата материално-техническата и информационна обезпеченост на персонала за изпълнение на функциите - осигурени помещения, офис оборудване, но няма специализиран автомобил за осъществяване на контролната дейност по отпадъците. Дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване на смесените битовите отпадъците се извършват от Дейност „Чистота“ към Община Първомай.

- За повишаване на професионалния капацитет е препоръчително служителите, ангажирани с дейностите по опазване на околната среда и в частност с управлението на отпадъците да участват в семинари, работни срещи, обучения и други, организирани от МОСВ, Организации по оползотворяване, Браншови организации, РИОСВ, Регионални сдружения, проекти на администрацията по ОПАК и други.

Основните изводи от извършения *анализ на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване* в община Първомай са следните:

- На територията на община Първомай съществува площадка със старо замърсяване – това е старото общинско депо, находящо се в землището на кв. Дебър, гр. Първомай, чиято експлоатация е преустановена със Заповед № РД – 143 от 16.07.2009 г. на Директора на РИОСВ – Пловдив. Община Първомай има изготвен проект „Рекултивация и закриване на старо общинско депо в землището на кв. Дебър“. Изпълнението на проекта, както и

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

следексплоатационните грижи и мониторинг на депото ще гарантират предотвратяване замърсяването на компонентите на околната среда и ограничаване на риска за човешкото здраве.

Основните изводи от извършения **анализ на организационните схеми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите** са:

- В Наредбата за управление на отпадъците е указан редът за изпълнение на дейностите по третиране на отпадъците, както и контрола, глобите и санкциите за замърсяване с отпадъци.
- В Наредбата за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от Община Първомай е указан редът за заплащане на такса „Битови отпадъци“. Община Първомай е създала нормативна възможност за юридическите лица да заплащат услугите по организирано събиране и транспортиране на битовите отпадъци въз основа на количество изхвърлени отпадъци.

Обобщени изводи от **анализа на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците** са представени по-долу:

- Основната форма за предоставяне на информация на населението по въпросите за управление на отпадъците е интернет страницата на общината www.parvomai.bg. Информация за управление на отпадъците в общината се разпространява и чрез публикуване на съобщения на информационното табло, както и в местния вестник.
- Мерките и кампаниите, които общината е въвела и наложила през годините са ефикасни, но въпреки това по-голямата част от тях не достигат в достатъчно широк аспект до населението. Необходимо е да бъдат организирани още различни кампании за привличане на населението към дейността.

Резултатите от **анализа на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци** показват, че:

- В Наредбата за управление на отпадъците на територията на община Първомай са определени ясни правила и задължения за ежегодно предоставяне на информация от лицата, които генерират или извършват дейности с отпадъци.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

7.2. Шум

На територията на община Първомай основните източници на шумово замърсяване са свързани с транзитно преминаващия автомобилен, жп и вътрешноселищен транспорт. Натоварен от движението на превозни средства е преминаващият през територията автомобилен път по направление Пловдив - Свиленград (международен път Е-80). Въздействие оказват различните дейности на населението - работилници, търговски обекти и др. Големите промишлени източници са разположени в съществуващи индустриални зони. Проведени са контролни измервания на шум в околната среда, излъчван от „Растер Павлов“ ЕООД, гр. Първомай. Констатирани са отклонения от нормата. Изпълнени са коригиращи действия и отклоненията са отстранени.

7.3. Радиационен контрол

В община Първомай са разположени пунктове за наблюдение на радиационния фон в кв. „Дебър“, участък „Дебър“, р. Марица, р. Мечка. В последните години не са установени източници на радиационно замърсяване и не са отчетени йонизиращи лъчения.

7.4. Зелена система

Към момента на разработване на ПООС 2018-2020 г. (април 2018 г.) в общината е приета и действа Наредба за изграждане, стопанисване, контрол и опазване на зелената система на територията на община Първомай, която ще следва да се актуализира след приемане на настоящата програма. Сред останалите действащи общински наредби в областта на околната среда са: Наредба за чистотата и обществения ред на територията на община Първомай, Наредба за управление на отпадъците на територията на община Първомай.

Сред основните видове растителност на територията на община Първомай са дървесната, храстовата и тревната.

Извън населените места от територията на община Първомай няма паркове за отдих. Като цяло зелените площи в общината са поддържани, но има необходимост от изграждането на поливна система, която да ги поддържа свежи.

Дейностите по почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване в община Първомай, се извършват от служители на дейност „Чистота“ към общината.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

Развитието на системата от зелени площи в общинския център и в населените места е особено важно, тъй като те оказват положителен ефект върху качеството на въздуха, допринасят за намаляване на замърсяванията от транспорта и бита, особено през зимата, както и за подобряване на общия изглед на града и селата.

В обобщение на информацията, представена от Общинска администрация - Първомай, относно констатираните нарушения, свързани с околната среда, за които са издадени наказателни постановления от кмета на община Първомай, както и размера на наложените глоби и имуществени санкции, може да се заключи следното по години:

- През 2015 г. са съставени 2 акта (АУАН – акт за установяване на административно нарушение), констатиращи нарушения, свързани с околната среда. Двете нарушения са извършени на територията на с. Православен, след изхвърлени строителни отпадъци на неразрешено за това място, с което е нарушена *Наредбата за управление на отпадъците на територията на община Първомай* и второто нарушение е извършено при изхвърлянето на оборски тор извън регламентираното за това място, с което е нарушена *Наредбата за чистотата и обществения ред на територията на община Първомай*. Наложените глоби са в размер на 350 лв., които до този момент все още не са платени.

- През 2016 г. са съставени 7 наказателни постановления от кмета на община Първомай, констатиращи нарушения, свързани с околната среда, като 4 от тях са съставени след акт, издаден от служител на Районно управление и 1 е издаден от Районен прокурор. Общата стойност на наложените глоби е в размер на 370 лв., като от тях са събрани общо 70 лв. Всичките извършени нарушения са в разрез с *Наредбата за чистотата и обществения ред на територията на община Първомай*.

- През 2017 г. е съставен един акт от служител на община Първомай, като по него е наложено наказателно постановление от кмета на общината. Извършителят на нарушението е нарушил *Наредбата за чистотата и обществения ред на територията на община Първомай*. Наложената санкция е в размер на 100 лв. и не е платена.

- Издадените актове за периода 2015-2017 г. са свързани с изсичане на акациев дървета, изхвърляне на боклуци извън регламентираните за това места, отвеждането на води от септична яма до уличните платна, подпалване на контейнер тип „Кука“ без издадено разрешение.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

8. Администриране и публичност на дейностите по опазване на околната среда

Дейностите по опазване на околната среда представляват комплекс от решения и действия, свързани с околната среда, както и различните форми на контрол.

Основните видове услуги, предоставяни от общинска администрация на територията на общината, свързани с опазване на околната среда, са следните:

- озеленяване и почистване на населените места;
- сметосъбиране и сметоизвозване;
- обезвреждане на битови отпадъци в депа или други съоръжения.

В състава на Общински съвет – Първомай функционира Постоянна комисия по земеделие, горско стопанство и екология. Дейност „Управление, контрол и регулиране на дейностите по опазване на околната среда“ е от специалисти, които ежедневно управляват, контролират и регулират дейностите по опазване на околната среда.

За осигуряване на качествено и ефективно извършване на дейности, свързани с опазване на околната среда, и за подобряване на жизнената среда и облика на населените места Община Първомай е изградила добро сътрудничество в разглежданата област със съседни общини, бизнеса, НПО, както и сътрудничество с общините Асеновград, Садово, Куклен и Лъки, съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъците и районирането в Националната програма за управление на отпадъците.

За информиране на обществеността по отношение на въпросите, свързани с опазването на околната среда, в сградата на общината и в кметствата са поставени информационни табла. Също така, на официалния сайт на общината <http://www.parvomai.bg/> регулярно се публикува актуална информация по посочените въпроси. В допълнение, Община Първомай поддържа „зелен телефон“ и имейл адрес за подаване на сигнали и предложения от гражданите.

9. Финансиране на дейностите по опазване на околната среда

На таблица 18 е представена финансова информация относно дейностите по опазване на околната среда на община Първомай за периода 2014-2017 г.:

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

Таблица 18. Финансова информация за дейностите по опазване на околната среда на община Първомай за периода 2014-2017 г.

Приходи и разходи по години	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.
Планирани приходи за околна среда, в т.ч. такса битови отпадъци, позволителни за лечебни растения и др.	1 190 221	1 194 541	1 560 000	1 390 000
Реализирани приходи за околна среда	1 054 782	1 183 054	1 550 600	1 320 540
Относителен дял на приходите, свързани с опазване на околната среда, от всички приходи на общината	29%	33%	43%	32%
Планирани разходи за околна среда	1 180 477	1 193 783	1 547 547	1 385 661
Реализирани разходи за околна среда	1 028 707	1 193 783	1 689 954	1 306 161
Относителен дял на разходите, свързани с опазване на околната среда, от всички разходи на общината	7%	8%	12%	8%

Източник: Общинска администрация - Първомай

От данните в таблицата могат да бъдат направени следните изводи за периода 2014-2017 г.:

- Планираните приходи за дейности по опазване на околна среда отбелязват колебливи стойности – за периода 2014-2016 г. се увеличават с 369 779 лв. (31,1%), след което бележат намаление през 2017 г. (1 390 000 лв.) със 170 000 лв. или 10,9% спрямо 2016 г.);
- Реализираните приходи за 2016 г. са с 495 818 лв. (47%) повече спрямо тези от началото на периода (2014 г. – 1 054 782 лв.);
- Извършените разходи за дейности по опазване на околната среда бележат тенденция към увеличение (увеличение със 661 247 лв. или 64,3% за 2016 г. спрямо 2014 г.);
- Относителният дял на реализираните разходи за дейности по опазване на околната среда спрямо всички реализирани разходи в общината за разглеждания период е между 7% и 12%;
- През целия разглеждан период реализираните приходи от дейности по опазване на околната среда остават с по-високи стойности спрямо извършените разходи.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

III. SWOT АНАЛИЗ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
Въздух	
- Добро качество на атмосферния въздух (КАВ); - Наличие на Общинска програма за енергийна ефективност на община Първомай 2016-2020 г.	Влошаване качеството на атмосферния въздух в резултат от автомобилния трафик и ползването на твърдо гориво за отопление.
Води	
- Територията на община Първомай е богата на водни ресурси; - Изградените локални пречиствателни станции на територията на общината се поддържат в добро състояние; - Изградени са частични канализации в населените места на общината; - Изградена ГПСОВ – Първомай; - Изградени са пречиствателни станции за отпадни води на предприятията ЕТ „Бор чвор“ и „Елит 95“ ООД; - Наличие на достатъчно количество собствен воден ресурс.	- Превишаване на Индивидуалните емисионни норми по общ азот и общ фосфор; - Липсва съоръжение за третично пречистване на азот и фосфор; - Лошо състояние на реките Чинардере, Мечка, поради вливане на непречистени битови и промишлени води от населените места и производствената дейност; - Непречистените води от населените места са основните замърсители на водоприемниците в района.
Почви	
- Добро качество на почвите; - Ниско ниво на замърсяване на почвите с отпадъци; - Липса на замърсявания на почви с тежки метали; - Липса на почви, замърсени с органични замърсители; - Липса на заблатени и засолени почви; - Липса на киселини почви; - Наличие на поземлени ресурси с високи агробиологични качества.	- Основен източник на замърсяване на почвите е наторяването; - Опожаряване на стърнища и суха тревна растителност, водещо до увреждане на повърхностния слой на почвата и до нарушение на нейната микробиологична структура и водния ѝ баланс.
Шум	
Добри шумови характеристики на населените места.	Основен източник на шумово замърсяване са автотранспортът и промишлените предприятия в общината.
Отпадъци	
Въведено е организирано сметосъбиране и сметоизвозване на битовите отпадъци за всички населени места в общината;	- Липсва информация за строителните отпадъци в общината; - Няма изградена инфраструктура за строителни отпадъци;

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

• Води се регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия, картон; • Изградена е ПСОВ за отпадъчни води; • Съществуват 2 броя площадки за предаване на разделно събрани опасни отпадъци; • Общината е член на Регионално сдружение за отпадъци; • Осигурена е инфраструктура за събиране, транспортиране на отпадъци от опаковки, ИУЕЕО, ИУМПС, НУБА; • Осигуреност с транспортни средства и съдове за събиране на битови отпадъци, включително разделно събрани; • Съответстваща местна нормативна рамка на действащото законодателство в сферата на отпадъците, в частност местните данъци и такси; • Силен интерес от населението към екологичните проблеми и нарушаването на приетите нормативни разпоредби във връзка с отпадъците; • Осигурен е „зелен“ телефон за жителите; • Редовно информирание и участие на населението в кампании в областта на управлението на отпадъците.	• Липса на достатъчно съдове за разделно събиране на отпадъци в селата на общината; • Недостатъчна честота на обслужване (изпразване) на наличните цветни контейнери поради липса на ясно-разписан и регламентиран график на сметосъбиращата машина. Това води до тяхното препълване, замърсяване на около контейнерната площадка и до още по-голямо обезсърчение у населението да събира отпадъците си разделно; • Липса на финансови и данъчни стимули, които да мотивират гражданите да събират разделно отпадъците си; • Наличие на нерегламентирани сметища за строителни отпадъци – р. Мечка; • Наличие на локални замърсявания; • Липса на информационна общинска система за мониторинг и контрол на дейностите по управление на отпадъците; • Недостатъчен капацитет за управление на отпадъците във връзка с нарасналите изисквания за управление на отпадъците на местно ниво.
Биологично разнообразие	
• Наличие на защитени територии и природни забележителности; • Наличие на редки растителни и животински видове в защитените зони; разпространено е блатното кокиче на територията на общината.	• Липса на система за събиране и обмен на информация, мониторинг и оценка на биологичното разнообразие в екосистемите; • Не са проучени капацитетните възможности от лечебните растения.
Зелена система	
• Ежегодно пролетно почистване на зелените площи на територията на общината; • Зелените площи в общината са поддържани.	• Нерегламентирано изхвърляне на отпадъци в зелените площи; • Липса на финансов ресурс за изграждането на поливна система за поддържането им; • Основно зелените площи са съсредоточени в гр. Първомай в кварталите Любеново и Дебър и в с. Градина.
Други	
• Наличие на административен капацитет за покриване на общинските отговорности по опазване на околната среда; • Липса на големи промишлени замърсители; • Мотивираност на ръководството на общината да решава проблемите и да опазва местните природни дадености.	• Непълна институционална, нормативна и стратегическа рамка за управление на околната среда.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
Въздух	
Използване на Оперативните програми и финансови инструменти на ЕС, национални фондове и международни споразумения за реализиране на проекти по ЕЕ и ВЕИ.	
Води	
- Организиране на кампании за разумно използване на питейна вода и избягване на разхищението ѝ; - Частична подмяна на износени и аварийни водопроводи.	Опасност от засушаване и пресъхване на повърхностните водни източници в резултат на глобалното затопляне.
Почви	
- Проучване състоянието на почвите и получаване на данни за наднормено замърсяване, картиране на резултатите от проучванията и предприемане на действия по подобряване на състоянието на почвите; - Възможност за развитие на биоземеделие.	- Засилване на деградационните процеси на почвите; - Загуба на биоразнообразие при естествено и антропогенно въздействие; - Риск към почвено засушаване и почвено-атмосферно засушаване; - Липса на регистър на площите с увредени почви.
Отпадъци	
- Използване на Оперативните програми и финансови инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективното управление на отпадъците и изграждане на съвременна екологосъобразна инфраструктура; - Въвеждане на система за домашно компостиране на градинските и хранителни отпадъци; - Въвеждане на система за разделно събиране на биоразградими и биоотпадъци; - Промяна на обществените нагласи в полза на екологосъобразното и ефективно управление на отпадъците; - Подобряване на административния капацитет в сферата на отпадъците; - Въвеждане на информационна общинска система за мониторинг и контрол на отпадъците; - Изграждането на единна интегрирана информационна система за управление на отпадъците на национално ниво; - Подобряване на информационната политика на общината в областта на управление на отпадъците;	- Средна популателна способност на домакинствата и трудност на нискодоходните групи да отделят допълнителни средства за услуги и дейности, свързани с управление на отпадъците; - Изхвърляне на отпадъци от населението на нерегламентирани сметища.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

Засилване на контрола върху граждани и юридически лица на територията на общината за спазване на нормативните изисквания.	
Биологично разнообразие	
- Възможност за развитие на познавателен и екотуризм; - Разработване на общинска програма за биоразнообразие.	Вредно антропогенно въздействие върху флората и фауната в защитените зони.
Зелена система	
- Внедряване на съвременни информационни технологии в управлението на околната среда и природните ресурси, вкл. географски информационни системи (ГИС); - Прилагане на програма за адаптиране на залесяванията към климатичните промени и увеличаване капацитета на горите при усвояване и редуциране на вредните емисии в атмосферата.	Не достатъчно отговорно отношение на гражданите към опазване на зелената система.
Други	
- Възможности за получаване на безвъзмездна финансова помощ от национални източници на финансиране и от Фондовете на ЕС и достигане до целите на ЕС за околна среда; - Провеждане на кампании за опазване на околната среда и реализация на действия за смекчаване на климатичните промени, свързани с национални и местни инициативи; - Преструктуриране на икономиката и въвеждане на съвременни технологии, щадящи околната среда на национално и регионално ниво.	- Липса на собствени финансови ресурси за реализация на екологични проекти; - Климатични промени, свързани с повишен риск от природни бедствия, засушаване, ерозия и горски пожари.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

IV. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНАТА

Визията е обобщена представа за желано и достижимо състояние на една общност за стандарта на живот и качествата на средата, които тази общност изгражда, поддържа и обитава. Приетата визия, определяща желаното състояние в екологичен аспект на община Първомай за периода 2018-2020 г., е следната:

Община Първомай – чиста и зелена община, привлекателно място за живот с благоприятна среда за бизнес и инвестиции, чрез съхраняване на околната среда и устойчиво и екологосъобразно използване на местните ресурси.

V. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

В резултат от извършените анализи и проучвания за характерните дадености и проблеми на община Първомай в областта на околната среда са определени и идентифицирани силните и слабите страни на общината, възможностите и заплахите, стоящи пред нея. След като бе избрана визия на общината се определиха и целите, достигането на които ще е определящо за качеството на живот на местното население.

При определянето на целите бяха взети предвид основните силни страни, които трябва да бъдат запазени, основните проблеми (слаби страни), които следва да бъдат решени и се отчетоха заплахите пред община Първомай в областта на околната среда.

1. Генерална стратегическа цел на програмата

Въз основа на избраната визия, главната стратегическа цел на програмата е следната:

Подобряване на състоянието на средата за живот на жителите в общината, чрез съхраняване на природната среда, запазване на биоразнообразието, устойчиво използване на наличните ресурси и намаляване на риска за здравето на населението.

2. Приоритети, специфични стратегически цели на програмата и алтернативи за постигането им

С оглед на поставената генерална стратегическа цел Програмата за опазване на околната среда на община Първомай за периода 2018-2020 г. поставя следните приоритети и специфични стратегически цели:

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

Приоритети	Специфични стратегически цели
Приоритет 1. Въздух	1.1. Запазване и поддържане на доброто качество на атмосферния въздух, чрез поддържане на нивото на емисиите под пределно допустимите норми и усъвършенстване на системата за мониторинг на атмосферния въздух.
Приоритет 2. Води	1.1. Опазване на водите и водните обекти и развитие на водоснабдителната инфраструктура; 1.2. Осигуряване на достатъчни количества питейна вода и подобряване на ВиК инфраструктурата; 1.3. Създаване на съзнание в населението за пестене на водни ресурси.
Приоритет 3. Почви	3.1. Поддържане на доброто състояние на почвите и предотвратяване на тяхното замърсяване, борба с почвената ерозия; 3.2. Екологосъобразно селско стопанство, превенция на замърсяването на почвите с нитрати и пестициди.
Приоритет 4. Биоразнообразие	4.1. Опазване и поддържане на биологичното разнообразие на територията на общината, 4.2. Опазване на защитени територии.
Приоритет 5. Отпадъци	5.1. Устойчиво управление на отпадъците екологосъобразно обезвреждане на отпадъците, предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци.
Приоритет 6. Зелена система	6.1. Поддържане и развитие на зелените площи за широко обществено ползване.
Приоритет 7. Административен капацитет	7.1. Подобряване на административния капацитет за управление на дейностите по опазване на околната среда и ангажиране на местната общност; 7.2. Подобряване на контрола, осъществяван от местната администрация по отношение на околната среда, информиране на обществеността за състоянието на компонентите на околната среда и провеждане на кампании за повишаване на осведомеността.

Алтернативите за постигане на специфичните стратегически цели, съответно и на генералната стратегическа цел, са посочени в следващия раздел от настоящата програма (Раздел VI. План за действие) - Таблица 19. План за действие на ПООС Първомай 2018-2020 г.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

VI. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Планът за действие към Програмата за опазване на околната среда на община Първомай за периода 2018-2020 г. предвижда изпълнението на конкретни и целенасочени мерки по отделните компоненти на околната среда, с цел постигане на съответствие с действащите норми и стандарти в екологичното законодателство.

Таблица 19. План за действие на ПООС Първомай 2018-2020 г.

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет (в хил. лв.)	Източник на финансиране /Програма/ Фонд	Показатели	Отговорна структура	Партньорски структури	Време за реализация		
							18	19	20
План за действие на ПООС Първомай 2018-2020 г.		7 927							
Приоритет 1. Въздух		6 366							
Специфична цел 1.1. Запазване и поддържане на доброто качество на атмосферния въздух, чрез поддържане нивото на емисиите под пределно допустимите норми и усъвършенстване на системата за мониторинг на атмосферния въздух.		6 366							
1	Поддържане на пътните артерии от натрупан на прах и осигуряването на поддържането им в добро техническо състояние	10	ОБ		Община Първомай		X	X	X
2	Благоустрояване на крайпътните пространства	100	ОБ		Община Първомай		X	X	X
3	Организиране на дейности по измерване с мобилна станция качеството на атмосферния въздух	30	ОБ		Община Първомай	РИОСВ Пловдив	X	X	X

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет (в хил. лв.)	Източник на финансиране /Програма/ Фонд	Показатели	Отговорна структура	Партньорски структури	Време за реализация		
							18	19	20
4	Изпълнение на пакет мерки за повишаване на енергийната ефективност в: „МБАЛ – Първомай“ ЕООД и „Медицински център I – Първомай“ ЕООД	859	НДЕФ	Пакет от мерки за повишаване на енергийната ефективност - топлинно изолиране на външни стени, топлинно изолиране и хидроизолация на покрив, повишаване на ефективността на котелна и отоплителна инсталации и подмяна на дограма	Община Първомай		X	X	X
5	Подобряване на енергийната ефективност на уличното осветление в населените места	500	ОБ, ФЕС	Брой изпълнени мерки за повишаване на енергийната ефективност	Община Първомай		X	X	X
6	Формиране на растителни пояси по протежение на пътища и улици	10	ОБ	Изградени растителни пояси	Община Първомай			X	X
7	Повишаване на енергийната ефективност на предприятията в общината	4 847	ФЕС, ЧФФ, ДБ	Брой изпълнени мерки за повишаване на енергийната ефективност	Бизнес организации		X	X	

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет (в хил. лв.)	Източник на финансиране /Програма/ Фонд	Показатели	Отговорна структура	Партньорски структури	Време за реализация		
							18	19	20
8	Провеждане на информационни кампании за приноса на източниците на твърдо гориво към замърсяването на атмосферния въздух	10	ОБ	Проведени две информационни кампании	Община Първомай			X	X
Приоритет 2. Води		1 130							
Специфична цел 2.1. Опазване на водите и водните обекти и развитие на водоснабдителната инфраструктура		100							
1	Почистване на речни дерета и канавки	100	ОБ	Км. почистени дерета на реки	Община Първомай			X	
Специфична цел 2.2. Осигуряване на достатъчни количества питейна вода и подобряване на ВиК инфраструктурата		1 020							
1	Реконструкция и поддържане на водоснабдителна мрежа и осигуряване на чиста питейна вода	1 000	ФЕС, ПУДООС, ОБ	Осигурена чиста питейна вода	Община Първомай		X	X	X
2	Монтиране на малки биоразграждащи инсталации за почистване на отпадъчни води в обществени сгради	20	ПУДООД, ОБ	Монтирани малки инсталации в обществени сгради за почистване на отпадъчни води	Община Първомай		X	X	X
Специфична цел 2.3. Създаване на съзнание в населението за пестене на водни ресурси		10							
1	Провеждане на информационни кампании за състоянието на водните ресурси и методи за пестеливо използване	10	ОБ	Проведена една информационна кампания	Община Първомай			X	

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет (в хил. лв.)	Източник на финансиране /Програма/ Фонд	Показатели	Отговорна структура	Партньорски структури	Време за реализация		
							18	19	20
Приоритет 3. Почви		62							
Специфична цел 3.1. Устойчиво управление на почвените ресурси на територията на община Първомай		60							
1	Залесяване на общински горски фонд	50	ОБ		Община Първомай		X	X	X
2	Засаждане на горски полезащитни пояси	10	ОБ	Засадени горски пояси	Община Първомай				X
Специфична цел 3.2. Екологосъобразно селско стопанство, превенция на замърсяването на почвите с нитрати и пестициди		2							
1	Провеждане на почвен мониторинг и превенция на замърсявания с нитрати и пестициди	2	ОБ		Община Първомай	РИОСВ Пловдив	X	X	X
Приоритет 4. Биоразнообразие		20							
Специфична цел 4.1. Опазване и поддържане на биологичното разнообразие на територията на общината		15							
1	Картиране на биологичното разнообразие на територията на общината	10	ОБ	Картирано биологично разнообразие и лечебни билки на територията на общината	Община Първомай	НПО		X	X

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет (в хил. лв.)	Източник на финансиране /Програма/ Фонд	Показатели	Отговорна структура	Партньорски структури	Време за реализация		
							18	19	20
2	Разработване на общинска програма за опазване на биологичното разнообразие	5	ОБ	Една разработена програма за опазване на биологичното разнообразие	Община Първомай			X	X
Специфична цел 4.2. Опазване на защитените територии		5							
1	Изграждане на база данни за защитените територии и природни забележителности на територията на общината	5	ОБ	Една разработена база данни на община Първомай	Община Първомай	НПО		X	X
Приоритет 5. Отпадъци		246							
Специфична цел 5.1. Устойчиво управление на отпадъците		246							
1	Организиране на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата съгласно Програмата за управление на отпадъци на община Първомай 2016-2020 г.	10	ОБ, ПУДООС	Събрани и обезвредени строителни отпадъци от ремонтна дейност	Община Първомай		X	X	X
2	Извършване на предпроектни проучвания за отреждане на общинска площадка за временно съхранение на строителни отпадъци	15	ОБ, ПУДООС	Извършени предпроектни проучвания	Община Първомай		X	X	X
3	Периодично почистване на замърсени с отпадъци места	60	ОБ	Брой почистени места	Община Първомай			X	X
4	Поддържане от общината на „зелен телефон“ и е-мейл адрес за подаване на сигнали при нарушения	1	ОБ	Брой подадени сигнали	Община Първомай		X	X	X
5	Премахване на нерегламентираните сметища в общината	150	ОБ	Брой премахнати нерегламентирани сметища	Община Първомай			X	X

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет (в хил. лв.)	Източник на финансиране /Програма/ Фонд	Показатели	Отговорна структура	Партньорски структури	Време за реализация		
							18	19	20
6	Разширяване на системата за разделно събиране на отпадъци и доставяне на допълнително контейнери	10	ОБ	Брой закупени контейнери за разделно събиране	Община Първомай				X
Приоритет 6. Зелена система		65							
Специфична цел 6.1. Поддържане и развитие на зелените площи за широко обществено ползване		65							
1	Поддържане на паркови пространства и градинки	30	ОБ, ПУДООС	Брой реконструирани и поддържани паркови пространства	Община Първомай		X	X	X
2	Реконструкция и рехабилитация на спортни съоръжения и детски площадки	15	ОБ	Брой реконструирани спортни съоръжения и детски площадки			X	X	X
3	Изграждане на поливни системи за поддържане на зелените площи	20	ОБ	Изградени поливни системи	Община Първомай			X	X
Приоритет 7. Административен капацитет		38							
Специфична цел 7.1. Подобряване на административния капацитет за управление на дейностите по опазване на околната среда и ангажиране на местната общност		34							
1	Повишаване на професионалната квалификация на служителите в общинската администрация в областта на околната среда	2	ОБ	Брой проведени обучения	Община Първомай			X	X
2	Създаване на партньорства с други общини за съвместно кандидатстване по програми и проекти, касаещи околната среда	2	ОБ	Брой създадени партньорства	Община Първомай		X	X	X

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.**

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет (в хил. лв.)	Източник на финансиране /Програма/ Фонд	Показатели	Отговорна структура	Партньорски структури	Време за реализация		
							18	19	20
3	Изграждане на общински капацитет за прилагане на екологичното законодателство, за разработване и управление на екологични инфраструктурни и малки проекти	30	ОБ	Брой проведени обучения	Община Първомай			X	
Специфична цел 7.2. Подобряване на контрола, осъществяван от местната администрация по отношение на околната среда, информиране на обществеността за състоянието на компонентите на околната среда и провеждане на кампании за повишаване на осведомеността		4							
1	Провеждане на образователни кампании и обучения и повишаване на екологичното съзнание в населението	2	ОБ	Брой проведени обучения	Община Първомай		X	X	X
2	Провеждане на тематични форуми и анкети в областта на околната среда	2	ОБ	Брой проведени форуми	Община Първомай		X	X	X

Предвидените мерки и дейности в програмата няма да засегнат територии от защитените зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие: Защитена зона BG0002081 „Марица - Първомай“.

VII. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Процесът на организация на изпълнението, осъществяване на мониторинг, контрол и последваща оценка на изпълнението на политиката за опазване на околната среда, в частност на настоящата Програма за опазване на околната среда, която дефинира тази политика за периода 2018-2020 г., се организира от Кмета на общината или от упълномощено от него друго длъжностно лице.

В процеса на наблюдение Общинската администрация осигурява участието на организации, физически и юридически лица, като се спазва принципа за партньорство, публичност и прозрачност. Предметът на наблюдение включва изпълнението на целите и приоритетите на ПООС, организацията и методите на изпълнение, прилагани от съответните административни структури, организациите и юридическите лица, участващи в изпълнението им. Целта на мониторинга е да отбелязва отклоненията от целите на ПООС достатъчно рано, за да бъде възможно тяхното коригиране, преди последствията от тях да станат толкова сериозни, че да не могат да бъдат преодолени. Наблюдението е важен елемент, който позволява да се засили или намали активността в конкретна насока, да се предприемат коригиращи действия, ако напредъкът е неудовлетворителен или ако условията се изменят.

Контролът има за цел да създаде условия за подобряване работата на общинската администрация и за формулиране на правилни управленски решения във връзка с изпълнението на ПООС. Предвид разпределението в обхвата на работа и функционалните задачи, присъщи на контрола, неговата основна задача е свързана с осигуряване на законосъобразност при изпълнението на политиките за опазване на околната среда, както и целесъобразност, изразяваща се в процеса на детайлизирано проследяване работата по изпълнение на ангажиментите на длъжностните лица по тази политика. Същностната характеристика, дефинираща обхвата и съдържанието на контролния процес, във висока степен се определя от съществуващите законови изисквания по отношение осигуряване на законосъобразност в публични институции и органи на местната власт. Контролът върху изпълнението на ПООС 2018-2020 г. на община Първомай се извършва от Общински съвет - Първомай, който приема програмата и следи за нейното изпълнение.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2018-2020 Г.

Координацията по изпълнението на ПООС ще се осъществява от лицата, които със заповед на Кмета на Общината (във връзка с изискването на чл. 15, ал. 1, т. 10 от Закона за опазване на околната среда) са определени като притежаващи необходимата професионална квалификация за осъществяване на дейностите по управление на околната среда.

На основание на чл. 79, ал. 5 от Закона за опазване на околната среда, Кметът на Общината ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата за околна среда, а при необходимост и предложения за нейното допълване и актуализиране. В годишния отчет се отбелязва напредъка при постигането на набелязаните цели и приоритети на ПООС, отчитат се настъпилите промени в екологичната обстановка, измененията в законовата и нормативна база и произтичащите от това промени в отговорностите и задълженията на местните власти, както и препоръки за подобряване на резултатите от наблюдението на изпълнението на програмата. Актуализация на общинската програма по опазване на околната среда се извършва при съществена промяна на нормативната база и условията, при които е разработена.

В допълнение, на основание на чл. 79, ал. 6 от Закона за опазване на околната среда, годишните отчети, които Кмета на общината внася в Общинския съвет, се предоставят за информация в РИОСВ - Пловдив.

За информиране на обществеността отчетите по изпълнение на ПООС ще бъдат обявявани на информационните табла в сградата на Общината, както и публикувани на официалния сайт на община Първомай - <http://www.parvomai.bg>.

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение 1. Резултати от проведено анкетно проучване относно разработване на ПООС на община Първомай 2018-2020 г.;

Приложение 2. Раздел „Лечебни растения“;

Приложение 3. Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите на община Първомай за периода 2018-2020 г.